

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrť strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

V vrtincu oboroževanja.

Svetovna vojna s svojimi grozotami in z ogromno škodo, ki jo je povzročila, je odprla narodom upanje, da bo ta vojna poslednja. Državniki, ki so po končani vojni sestavljali mirovne pogodbe, so se trudili, da bi rešili vsa viseča vprašanja med narodi ter da bi odstranili vse, kar bi moglo med državami zanetiti krvave spore. Ustanovili so Zvezo narodov, ki ima nalogo, da reši vse nastajajoče spore ter prepreči vsako vojno. Storjeno je bilo vse, kar more storiti človeška modrost. In danes? Ali so se narodi naučili živeti v miru? Ali so se naučili krotiti poželjivost, dati vsakemu pravico ter vse spore rešiti na miroven način? Vsi naporji so bili zaman. Med narodi vlada nesporazum in nezaupanje, med vladami napetost. Pravo nima moči, da bi odločevalo v mednarodnem življenju. Meč je prišel do večje pravice kot prej. Prvi so bili boljševiki, ki so se zatekli k meču kot svoji edini obrambi. Ustvarili so mogočno armado. Njim so sledili razni fašizmi, katere hoče nadkriliti nemški narodni socializem. Celotno miroljubna Anglija je bila potegnjena v vrtinec oboroževanja.

Oboroževanje je združeno z ogromnimi stroški. O njih obsegu si moremo ustvariti neko predstavo, ako pomislimo, da je bila vsa vrednost na svetu od časa Kristofa Kolumba producirane zlate za osem milijard nižja kot vsota, ki je bila potrebna za kritje stroškov splošnega oboroženja zadnjih pet let. Zlata se je od l. 1493 do l. 1934 pridelalo 24.435.000.000 dolarjev. S temi vsotami bi se bilo dalo prav mnogo storiti za blagor trpečega človeštva. Koliko šol, bolnišnic, sirotišnic, cest, hiš itd. bi se bilo lahko zgradilo in vzdrževalo! Stroški za oboroževanje pa so bili za osem milijard višji! Šestdeset držav sveta ima danes stalno pod orožjem za en milijon mož več kot pred svetovno vojno. Teh šestdeset držav je izdalo za oboroževanje leta 1932 štiri milijarde dolarjev, leta 1934 pet milijard, leta 1936

že enajst milijard. Anglija sama bo v naslednjih letih izdala sedem in pol milijard. Ali niso kulturni narodi podobni tistim preprostim, na pol divjaškim ljudstvom v Afriki in na otočjih Velikega Oceana, katera se na svojih plesih tako dolgo sučejo in vrtijo, dokler se naposled ne zgrudijo v onemoglost?

S kakšnimi nevarnostmi za mednarodni mir je združena porast oboroževanja, dokazujejo razmere na Daljnem vzhodu. Tam se je vnel krvav obračun med Kitajci in Japonci. Vojna se je začela brez vsake napovedi. Nabasane puške so se sprožile. Sprožila jih je japonska osvajalnost. Japonci imajo do popolnosti oboroženo armado, opremljeno z najmodernejšimi tehničnimi sredstvi. Ogromne milijarde stane to stalno napredujoče oboroževanje. Vanj naloženi ljudski denar je neproduktiven. Japonska osvajalnost pa hoče storiti vsaj pridobitnega. Vlado imajo sedaj v rokah generali in njihovi zavezniki, ki so ljudsko zastopstvo potisnili ob stran. Sablja vlada. In ta sablja je pokazala smer, kamor naj se obrne do zob oborožena japonska osvajalnost: Kitajsko.

Kitajska se je sicer zadnja leta tudi začela oboroževati, toda ne v takšni meri in v takšnem obsegu kot Japonska. Kitajski vojak morda ne zaostaja v hrabrosti za japonskim, pač pa v izurjenosti in disciplini, predvsem pa v tehnični opremitvi. Ti nedostaki bi se dali tekom časa odpraviti. To japonski militaristi dobro vedo, zato so udarili, dokler je še po njihovem mnenju čas, da bi ne bili čez nekaj let primorani tožiti o zamujenih prilikah. Ohrabreni po uspelem poskusu v Mandžuriji, kjer se jim Kitajska ni mogla ustavi, velesile pa za to niso imele ne volje ne moči, gredo na svojem osvajalnem potu naprej. Kos za kosom se trga iz živga narodnega in državnega organizma Kitajske. Tako sta bili dve državi vrženi iz vrtinca oboroževanja v vrtinec vojne.

skal Nemčijo med 13. in 23. septembrom. Spremljali ga bodo zunanji minister grof Ciano in več generalov. V Berlinu so že končane vse priprave za sprejem italijanskih gostov. Po svečanostih v Berlinu se bo udeležil Mussolini velikih nemških jenskih manevrov v severni Nemčiji.

Bilanca kmečke stavke na Poljskem. V zadnji številki smo poročali, da so stavkali kmetje na Poljskem in niso hoteli pošiljati živil v velika mesta, v katerih sta bila radi tega ogrožena redno življenje in promet. Ker so se dobili med kmeti stavkokazi, je prišlo na več krajih do krvavih obračunov, v katere je posegla oblast z orožništvom in policijo. Po uradnem obvestilu je bilo v deset dni trajajočem kmečkem štrajku v lvovskem in krakovskem okraju ubitih 40 kmetov, 34 pa hudo ranjenih. Stavkujoči so vse lažje ranjene odpeljali s seboj, da so jih skrili pred oblastjo. Ugotovljeno je tudi, da so sodelovali pri stavki komunistični huj-skači.

ZNATNO ZBOLJŠAN POLOŽAJ ZA ZMAGOVITO NACIONALNO ARMADO V ŠPANJI

Obširno smo poročali o odločilni zmagi generala Franca, ki je zasedel severno rdečo postojanko mesto Santander in se bo zdaj lahko lotil zavzetja Madrida.

Zmaga nacionalnih čet na severu je naglala največji strah rdeči vladi v Valenciji, ki je koj po zavzetju santanderske pokrajine začela z veliko ofenzivo v Aragoniji. Aragonska ofenziva pa je čisto ponesrečila. Izgube rdečih na aragonskem bojišču so ogromne. Števila mrtvih in ranjenih ni mogoče niti približno ugotoviti. Nacionalistične čete so morale sestaviti posebne oddelke za pokopavanje mrtvih sovražnikov.

Zmaga generala Franca na severu je trn v peti Francozov. Posebno zamerijo francoski vladni krogi Mussoliniju, ker je k zmagi častital Francu in se mu je ta zahvalil in je posebno pohvalil italijanske prostovoljce, kateri so pripomogli k odločilni zmagi na severnem bojišču.

Časopisje razglša, da francoska vlada napram dogodkom v Španiji ne bo več nepristranska, ampak bo odprla mejo za prostovoljce ter vojni material. V resnici so Francozi to v zadnjem času itak storili, ko so vse rdeče pribežnike iz santanderskega bojišča, ki so se zatekli na francosko ozemlje, poslali nazaj v rdečo Špa-

Obrisi podržavljenja francoskih železnic. Po pogodbi med francosko državo in železniškimi družbami iz leta 1921 je upravljalo železnice Francije kar sedem zasebnih družb. Uprava železnice je bila draga ter tako zamotana, da je ustvarila z leti največjo zmedo. Dne 1. septembra je bil dosežen v Parizu med vlado in železniškimi družbami nov sporazum z ve-

ljavnostjo od 1. januarja 1938. Upravo celotnega železniškega omrežja bo prevzela samo ena družba, ki bo le na pol gospodarsko podjetje. 51% družbinega kapitala bo v rokah države, 49% pa v zasebnih. Na ta način si je zagotovila država večino v družbi in bodo tudi upravo poenostavili. Za razvoj prometa bo skrbel kot osrednji organ po novem sporazumu najvišji prometni svet.

Mussolini bo obiskal Nemčijo. Kongres nemške narodne socialistične stranke je pričel 6. septembra v Nürnbergu in bo trajal do 13. septembra. Mussolini bo obi-

Vsaka slovenska hiša dopisuje na dopisnicah Sv. Cirila in Metoda. — Na vsaki pošti samo en dinar

Krasne ilustrirane pošne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

nijo z izgovorom, da imajo že mnogo preveč španskih beguncev.

Kako obupne so razmere med rdečimi, potrjuje vest iz Valencije, ki pravi, da je odkrila oblast široko zasnovano zaroto, ki je hotela izvršiti državni prevrat. V zaroto so bili zapleteni voditelji civilne garde in policijski napadalni oddelki. Zarotniki so nameravali povsem pomesti z rdečim režimom v Španiji. Hoteli so ujeti vse člane valencijske vlade in jih izročiti nacionalistom.

Napetost radi skrivnostnega torpediranja ladij v Sredozemskem morju. V našem listu smo že opozorili čitatelje, da vlada dalje časa velika napetost radi skrivnostnih napadov na ladje v Sredozemskem morju. Od morske ožine Dardanel do španskih vod je bilo zadnje mesece od neznanih podmornic in drugih ladij potopljenih več sovjetskih in drugih prevoznih manjših ladij, ki so prevažale za rdečo vlado v Valenciji petrolej ter različen vojni material. V najnovejšem času sta bila v grških vodah od neke podmornice s torpedom potopljena ruski parnik »Marakoj« in »Blagojev«, ki sta hotela tihotapiti različne vojne potrebščine za rdeče v Španiji. Največjo ogorčenost angleškega imperija je vzbudilo torpediranje angleškega parnika »Woodford«. Angleži so zbrali v Sredozemskem morju 80 bojnih ladij, ki imajo nalog, da potopijo vsako sumljivo ladjo in podmornico. Rusi, Angleži in rdeča Španija trdijo, da so v Sredozemskem morju na delu italijanske podmornice, katere so v službi Francove vlade in potapljaajo pomorski dovoz, ki je namenjen za španske rdečkarje. Časopisje naglašava vest, da bosta Anglija in Francija sklicali posebno sredozemsko konferenco, na kateri naj bi sodelovale Anglija, Francija, Jugoslavija, Turčija, Egipt, Grčija, Albanija in rdeča Španija. Ta konferenca bo najbrž v kakem švicarskem mestu in bi naj rešila vprašanje: Kako zatreči pomorsko razbojništvo v Sredozemskem morju, ki je najnovejša ter zelo resna nevarnost za mir med državami, katere imajo interes na tem, da se vrši po Sredozemskem morju varna plovba? Francova španska vlada, Italija in Nemčija pa trdijo, da hočejo ruski komunisti z napadi v Sredozemskem morju izzvati sovražno razmerje med evropskimi državami, da bi lažje kar na veliko podpirali španske rdečkarje, katerim grozi popolen poraz.

JAPONCI IN KITAJCI SE BODO DOLGO KLALI

Grozote moderne vojne v Šangaju

Položaj krog Šangaja se je od zadnjega našega poročila toliko spremenil, da so Japonci po hudih bojih zavzeli trdnjavo in kraj Vusung. Pred Vusungom skušajo Japonci iz 15 velikih prevoznih ladij izkrcati močne vojaške oddelke, kar jim pa znatno obtežuje kitajsko obrežno topništvo.

Radi še danes neodločenih bojov za posest vlemesta Šangaj je silno veliko trpe-

lo civilno prebivalstvo, ki je v zadnjih dneh preizkusilo vse grozote modernega vojskovanja. Na stotine civilistov so pobile in hudo ranile japonske bombe, katere spuščajo japonska letala na najbolj prometna križišča.

Še hujše zlo nego bombe je za vojaštvo in civilno prebivalstvo kolera, ki se je začela širiti z neugnano silo ter naglico. Ta strašna morilka se je pojavila zaradi tisočerihi trupel, ki so nepokopana ter izpostavljena silni vročini in je od neznoznega smradu zastrupljen ves zrak po vlemestu in daleč po okolici. Takoj v prvih dveh dneh po pojavu kolere so našli nad 300 smrtnih žrtev, in to vkljub vsem varnostnim odredbam proti širjenju te nalezljive bolezni. Da mora biti v Šangaju hudo, dokazuje beg civilistov. Računajo, da je pobegnilo doslej iz mesta 700.000 civilistov.

V Šangaju samem so doživeli Kitajci v zadnjih dneh nekaj umikov, in to radi japonske tehnične premoči in obstreljevanja njihovih postojank iz težkih topov japonskih bojnih ladij, ki blokirajo mesto.

Za obrambo Šangaja so si izbrali Kitajci novo bojno črto, koje strelski jarki so iz železobetona in za jarki so globoke kaverne. V te postojanke so vbetonirali tudi topništvo in so Kitajci prepričani, da jim Japonci tega obroča ne bodo prebili.

V bojih pri Šangaju igra poleg letal največjo vlogo japonska mornarica s svojo izborno artilerijo. Japonci posedajo za Angleži in Združenimi državami ameriški mi najboljšo in najštevilnejšo bojno brodoge. Japonska mornarica šteje devet velikih ladij, šest nosilk letal, 12 težkih križark, 22 lahkih križark, 75 rušilcev prvega in 30 rušilcev drugega razreda, osem torpedovk in 70 podmornic. K vsem tem ladjam, ki so tehnično na višku, še pridejo številne male ladje, minonosci, iskalci min, topniški čolni, šolske ladje itd.

Napram takemu japonskemu brodoge je Kitajska popolna ničla z osmimi križarkami, šestimi starimi torpedovkami in 20 obalnimi čolni.

Hud poraz Japoncev — Kitajska letala nad japonskim ozemljem

Japonci so doživeli 3. septembra pri Šangaju hud poraz. Kitajci so omenjenega dne po ljuti borbi prebili japonsko fronto na petih mestih. Japonci so imeli dne 4. septembra pri Šangaju mesto sklenjene bojne črte pet osamljenih skupin, katere so se ljuto branile. Radi prebitja fronte so nameravali Japonci skozi mednarodno cono napasti Kitajce za hrbtom in jim onemogočiti, da bi njihovo topništvo ščitilo kitajske napade na trdnjavo Vusung, kater se je polastilo japonsko vojaštvo po hudih izgubah. Deset japonskih prevoznih ladij je, pod zaščito bojne mornarice zaplulo v reko Huangpu. Te ladje bi naj izkrcale japonska ojačenja pri japonskem konzulatu, odkoder bi vpadla Kitajcem v hrbet. Kitajci so pravočasno opazili japonske nakane. Obsipali so japonske prevozne in bojne ladje s točo granat. Japonske ladje so se morale razbežati na odprto morje, ne da bi bile zamogle izkrcati samo enega vojaka.

Tekom 3. septembra so doživeli Japonci na svojem domačem ozemlju nekaj, o čemer niti sanjali niso. Kitajska bombna letala so poletela iz Šangaja preko morja na Japonsko. Kitajski letalci so nemoteno

pripluli nad mesto Hagošima na otoku, ki leži 200 km od mesta Nagasaki. Letala so omenjeno mesto bombardirala in se vrnila nepoškodovana. Vest o drznosti kitajskih letalcev je vznemirila hudo Japonce. S tem poletom so Kitajci dokazali, da lahko ogrožajo s svojim od Rusov najmoderneje opremljenim in znatno povečanim letalstvom Japonsko in Korejo, kjer posedajo Japonci svoja letalska oporišča in tovarne. Lepega dne bodo začele bombe padati v japonsko prestolico v Tokio, kar bo presneto slabo vplivalo na japonsko navdušenost za neprestano vojskovanje.

Severno kitajsko bojišče

Znatnejše uspehe nego pri Šangaju beleži japonska vojska na severnem kitajskem bojišču.

Zadnjič smo poročali, da so Japonci po en mesec trajajočih najhujših bojih in z uporabo strupenih plinov in z večtisočimi smrtnimi žrtvami osvojili in zasedli prelaz Nankov. Polastili so se glavnega mesta Notranje Mongolije Kalgan, ki je važno s trgovskega stališča.

Popolnoma je že v rokah Japoncev železniška proga Peking—Kalgan in deloma proga Tiencin—Putau.

Vsi ti znatni japonski uspehi na severu se še lahko razblijino v nič, ker je Kitajska proglasila mobilizacijo vseh moških od 18. do 45. leta in se hoče s to novo armado lotiti obrambe severnih pokrajin.

Kitajsko-ruska pogodba

Obvestili smo že naše čitatelje o podpisu kitajsko-ruske pogodbe o medsebojnem nenapadanju in pomoči, ki je bila podpisana v kitajski prestolici v Nankingu. Na podlagi te pogodbe bodo Rusi do konca novembra dobavili Kitajski 120 lovskih letal, 100 izvidniških letal, 200 tankov, med temi 25 izredno velikih, 5000 konj, 20.000 tovornih avtomobilov, 2500 motociklov, 1500 vlačilcev za težke topove, poldrug milijon pušk, en milijon 200 tisoč granat in 60 milijonov nabojev za puške. Prav tako bo sovjetska Rusija poslala na Kitajsko večje število prostovoljcev in vojaških strokovnjakov. Kitajska bo polovico tega naročila plačala v zlatu, istočasno pa bo Rusija še dobila razne ugodnosti in gospodarske koncesije. Dobila bo koncesije za železnico, ki naj veže sibirsko železnico s kitajskim železniškim omrežjem.

Rusi še zaenkrat ne bodo posegli v vojno z lastno armado, dasi jo zbirajo in se že tudi Japonci pripravljajo za primer ruskega vpada. Rusi bodo najbrž še nekaj časa opazovali, kako z dolgotrajno vojno kopni finančna moč Japonske in se bodo nato lotili svojih starih sovražnikov s povsem svežimi četami.

Resnica je, da bodo ruske čete iz okolišev Ural in Kujbišev v par tednih zbrane v Mongoliji in bo Zunanja Mongolija in obmejne province glavno ozemlje rusko-japonske vojne.

Vse papirne potrebščine za razne prireditve, kot kreppapir, svileni papir, papir za rože, listje za rože, papirni servijeti, namizni prti, papirni krožniki, torten-papir — na malo in veliko — v Cirilovi Maribor-Ptuj.

Slovenska katoliška obitelj kupuje in rabi poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo en dinar

Življenjska volja naroda na Čehoslovaškem. Državni statistični urad na Čehoslovaškem skrbno zasleduje in preučuje gibanje ljudstva: število porodov, število smrtnih primerov in v koliko nadkriljuje število rojstev število žrtev smrti. Ta urad je ugotovil dejstvo, da presežek števil rojstev ne bo mogel napolniti v doglednem času praznine, ki jo povzročuje smrt v vrstah čehoslovaškega prebivalstva. Ne da se torej tajiti, da med ljudstvom slabi volja do življenja zlasti v zapadnih, intelektualno bolj naprednih pokrajinah. Propadanje ljudske življenjske volje ima več vzrokov. Med njimi pridejo predvsem v poštev ti-le: padanje števila zakonov, porast ločitve zakonske zveze, večja umrljivost dojenčkov. Na tisoč prebivalcev je prišlo leta 1901 36,2 živih rojenih otrok, leta 1921 29,02, leta 1936 le 17,7 živih rojenih otrok. Leta 1936 je prišlo na tisoč ljudi 13,33 smrtnih primerov, tako da je ostalo pri življenju samo 4,09 otrok. To propadanje se najbolj popravlja na Češkem in Moravskem, manj pa na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Moderna kultura, tuja in nasprotna veri in verskemu življenju, redči vrste ljudstva. To tudi dokazuje statistika ljudskega gibanja v Čehoslovaški.

Katolicizem v Nizozemski. Nekdaj je bila vsa Nizozemska (Holandska) cvetoča katoliška dežela. Protestantsko gibanje 16. stoletja pa je prodrlo iz sosedne Nemčije tudi na Nizozemsko ter si jo popolnoma podjarmilo. Katoliška cerkvena organizacija, katoliško bogoslužje je bilo po zakonu prepovedano. Vse, kar je bilo odvisno od države in njene oblasti, se je poprotestantilo. Mnogo katoličanov pa je ostalo zvestih podedovani veri. Precejšnje število duhovnikov je ostalo med svojimi verniki, katerim so maševali ter delili zakramente na skritih krajih. V drugi polovici preteklega stoletja pa se je začela odločna borba katoličanov za svobodo in enakopravnost katoliške vere. Ta borba je dosegla zmago. Katoličanov na Nizo-

zemskem je danes do tri milijone. In ti katoličani vzdržujejo 35 velikih dnevnikov (nekateri z dvojno dnevno izdajo), 64 listov, ki ne izhajajo vsak dan, toda večkrat na teden, in 300 raznih revij. Vsaka katoliška družina, naj bo še tako siromašna, je naročena vsaj na katoliški tednik, ako si ne more naročiti dnevnika. Ljudska organizacija je razvita do višine. Vsak stan, vsaka stroka ima svojo organizacijo z verskim svetom, ki preperečuje, da bi organizacija krenila na stranpot. Katoličani imajo tudi svojo lastno politično stranko, ki je dobila pri zadnjih volitvah v parlament 31 od 100 poslancev. Tako je katoličanom zasiguran velik vpliv v politiki in državni upravi. Lansko leto je katoliška državna stranka dosegla velik uspeh. S pomočjo drugih krščanskih strank je uzakonila svoj predlog, da država plača ne samo državno šolstvo, marveč tudi katoliške šole. Take uspehe dosegajo katoličani, čeprav so v manjšini, če so zvesti svoji veri in Cerkvi, če razpolagajo z dobrim in močnim tiskom ter če imajo vzorne organizacije, nepolitične in politične. Ako bi katoličani Jugoslavije posnemali ta vzpodbudni zgled, če bi bili dobro organizirani ter bi zlasti na političnem področju nastopali složno in enotno, bi mnogo več pomenjali v naši državi.

Skrb za kaznjence. Kaznjenci so v prav težkem položaju, ko se jim po dosluženi kazni odpro vrata v svobodo. Kam in kako? Nimajo obleke ne službe. Nuja življenja mnogoterega požene nazaj na pot zločina. Zato so angleški katoličani ustanovili Katoliško društvo za pomoč kaznjencem. Občnega zbora tega društva se je udeležil sam westminsterski nadškof Arhur Hinsley, ki je poveljeval namen in delovanje društva. V preteklem letu se je društvo v samem Londonu zavzelo za 1200 kaznjencev. V 107 primerih jim je našlo službo, za 574 kaznjencev in kaznjenk, ki so bili izpuščeni iz zapora ali pogojno obsojeni, je skrbelo s čuječnostjo in ljubeznijo. Uravnane so bile zakonske zadeve, 20 otrok krščenih, 36 kaznjencev se je zopet pomirilo s Cerkvijo. Posebno brigo je društvo posvečalo obleki. Kdor nima primerno-dostojne obleke, ne najde v Angliji službe in dela, vsled česar mu preti nevarnost, da zopet zaide na slabo pot. Občni zbor društva je sklenil, da bo v tem letu pomnožilo svoja prizadevanja v prid kaznjencev, posebno skrb bo naklonilo kaznjenkam.

Ogljene ščetke

Dobavlja najhitreje za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača tržnica

IVAN PASPA I SINOV

Zagreb I. Pretinao 60.

Voz je hotel prehiteti osebni avto in je treščil vanj. Karoserija avtomobila se je razbila in 31 letni Karel Pohar iz Selnice ob Dravi je dobil poškodbo na glavi in so ga reševalci predali v mariborsko bolnišnico. Drugi sopotnik je bil le lažje poškodovan.

Fantek padel z drevesa. V Spuhlji pod Ptujem je padel 8 m globoko z drevesa sedemletni Franček Šamperl. Fantek si je zlomil pri padcu levo nogo in roko in so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Družinski oče ubit od strele. Dne 1. septembra pod večer so imeli v Šmartnem v Rožni dolini pri Celju hudo nevihto, med katero so urezavale strele. Strela je udarila v hišo posestnika Kuglerja, ki je pričela takoj goreti. Električna sila strele je udarila v hišnega gospodarja, ki je bil pri priči mrtev. Žene ni bilo doma, ker je bila v celjski bolnišnici na porodu. Od strele ubiti posestnik zapušča ženo in pet nedoraslih otrok.

Smrtna nesreča mladega delavca. Pri novih delih železarn na Jesenicah je dne 3. septembra smrtno ponesrečil Stanko Veber, 21 letni delavec iz Sp. Gorij. Veber je pleskal železni nosilec in je splezal na lestev. Naenkrat se je premaknil žerjav in ga je pritisknil tako hudo ob železno lestev, da je zdrobilo mlademu delavcu spodnje telo in mu zlomilo tilnik. Veber je bil na mestu mrtev.

Avto hudo poškodoval otroka. Iz Velikega Gabra na Dolenjskem so pripeljali v ljubljansko bolnišnico petletno Mimico Jelnikarjevo. Šla je z materjo po cesti, ko je privozil nasproti avto, v katerem se je peljala komisija litijskega okrajnega načelstva ogledat šolo v Velikem Gabru, katero nameravajo povečati. Dekletce je hotelo v zadnjem trenutku čez cesto pa je padlo naravnost pod avto. Ima zlomljeno levo nogo in desno roko, potolčena je pa tudi po glavi, vendar rane niso smrtno nevarne.

Sam je živel — sam umrl. V Hrastniku, blizu Limbarske gore, na Kranjskem, se je naselil v Brigeljevi koči Anton Poljanšek, upokojeni orožnik, rojen 1. 1867 v Idriji in pristojen na Vrhniko. Živel je v koči čisto sam zase in ni pustil nikogar k sebi. Edina družica mu je bila harmonika. Pred dnevi ni nikdo več čul iz samotnega gorskega zatišja harmonike in ne videl Poljanškega. Lastnik koč je z nekaterimi drugimi vdrl pri Poljanšku, katerega so našli tik ob postelji mrtvega in je bilo samotarjevo truplo že precej razpadlo. Starca je zadela dober teden pred najdbo kap zjutraj, ko je vstal iz postelje. V sobi čudaka so našli precej denarja.

Razne požarne nesreče. Nočni ogenj je vpepelil v Devini pri Slov. Bistrici hišo posestnika I. Klaneček in je povzročil 16.000 dinarjev škode, ki bo pa krita z zavarovalnino. Obstoja sum na požig. — Dne

Osebnosti

Znani mariborski g. primarij umrl. G. dr. Hugon Robič, 51 letni primarij splošne bolnišnice v Mariboru, je po dolgoletnem bolehanju umrl. Rajni je bil sin Franca Robiča, deželnega poslanca, odbornika in posestnika v Limbušu pri Mariboru. Zapušča vdovo, dva mala otroka in 82 let staro mater. Svetila mu večna luč, preostalem naše sožalje!

25 letnica vestnega dela. V Tiskarni sv. Cirila je obhajal 1. septembra 25 letnico vestnega dela kot stavec in meter g. Joško Bende. G. Bendetu izreka »Slov. go-

spodar« posebno zahvalo, ker ga že nekaj let oskrbuje s slikami, lomi stavek v strani ter jih vliva za veliki tiskarski stroj. Bog nam ohrani g. jublanta v našem podjetju zdravja ter čilega do nadaljnjih jubilejev!

Duhovniška vest. Za II. kaplana pri Sv. Juriju ob Taboru z delokrogom pri Sv. Magdaleni v Mariboru je prestavljen g. Ludovik Duh, dosedaj kaplan v Marenbergu.

Nesreče.

Osebni avto treščil v dvovprežni voz. Po Tržaški cesti v Mariboru, in sicer pri mestnem vodovodu, je peljal Franc Vogrinc, posestnik na Pobrežju pri Mariboru, dvovprežni in z drvami naloženi voz.

1. septembra krog desetih zvečer je izbruhnil iz neznanega vzroka ogenj sredi vasi Pudob pri Starem trgu v okolici Rakke. Goreti je pričelo v Vilharjevem škednju, ki je last Ljubljanske kreditne banke. Ogenj je preskočil tudi na sosedni škedenj Janeza Muleca, p. d. Rajdka. Ker ni bilo koj gasilske pomoči, se je vnel škedenj Antona Kandareta, posestnika in lesnega trgovca. Še preden so prihiteli domači gasilci iz Pudoba, je zgorela Kandaretova šupa, v kateri je bilo shranjenega tri vagone trdega lesa. Skupna požarna škoda znaša 100.000 din in je le delno krita z zavarovalnino. — V Plitvici pri Gornji Radgoni je izbruhnil zadnje dni ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Antona Pihler. S poslopjem vred je zgorela krma, razno orodje in dve svinji. Na pomoč pribrzeli gasilci iz Gornje Radgone in Apač so se morali potruditi, da so ogenj zaježili. Škoda znaša 45.000 din in je le delno krita z zavarovalnino. — V Vahah nad Litijo je v noči uničil ogenj Kovačev hlev in svinjak. Ljudje so požarno nesrečo še pravočasno opazili in so rešili živino. Zgorela je vsa krma, mnogo orodja in mlatilnica, katero si je bil Kovač za mlatev izposodil. Gasilci so komaj prepre-

čili, da se ogenj ni razširil. Sumijo, da je bila tukaj na delu požigalčeva roka. — V Sp. Koreni pri Sv. Barbari v Slov. goricah so zaneli igrajoči se otroci ogenj, ki je vpepelil 40.000 din vredno gospodarsko poslopje posestniku Francu Stuber. — Posestniku Aljažu v Vikrčah pod Šmarno goro na Gorenjskem je zadnje nedeljo v noči vpepelil ogenj gospodarsko poslopje. Domači so oteli živino. Gasilci so preprečili, da ni pogorela vsa vas. Pogorelec Aljaž je brat rajnega župnika in skladataelja.

Razne novice.

Župnija Ptujška gora izročena minoritom. Župnijo Ptujška gora so prevzeli minoriti iz Ptuja. Upravitelj je postal pater Konstantin Ocepek, ki je vodil doslej župnijo Št. Vid.

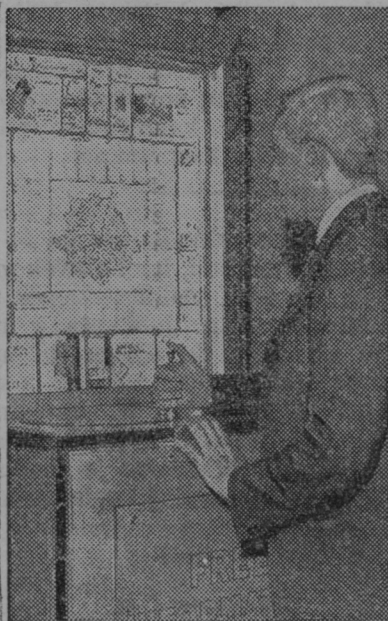
Japonska vojaka na fronti pri Pekingu.

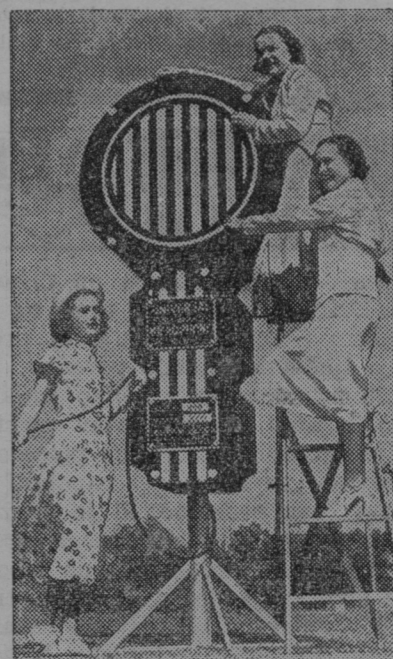
Japonska bomba je delno porušila starodavni kitajski stolp v bližini Tientsina.

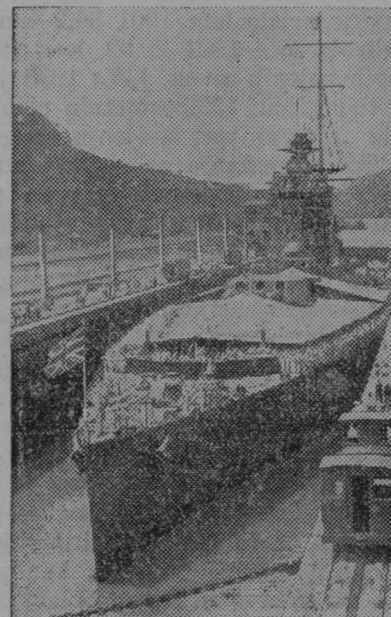
Japonski letalec je s strojnico iz letala hudo ranil angleškega poslanika pri kitajski vladi Knatschbulla-Hugessen. Posle hudo ranjenega je prevzel angleški diplomat R. G. Howe, katerega vidimo na sliki.

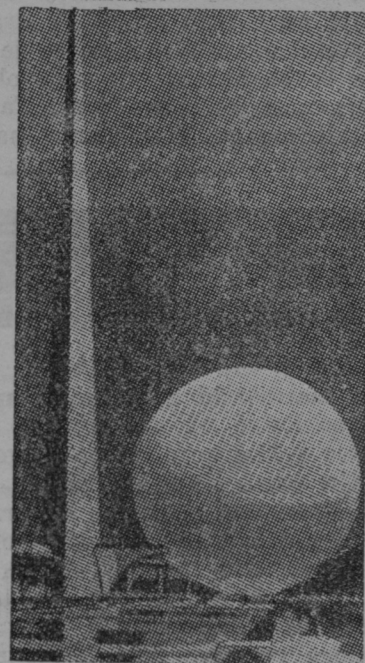
Po 23 letih je uspelo angleškemu inženjerju, da je napravil aparat, ki bo odgovarjal na vsa vprašanja o Londonu, za katera se zanimajo obiskovalci angleške prestolice. Nova iznajdba bo postavljena na vseh glavnih trgih Londona. Na sliki vidimo izumitelja pred aparatom.

Največji mikrofoni so postavili v Jnglewoodu v Kaliforniji. Mikrofoni obvešča na športnem igrišču gledalce o poteku igre.

Panamski kanal v osrednji Ameriki nameravajo razširiti, ker je preozek za velike bojne ladje.

Svetovna razstava se bo vršila v Njujorku leta 1939. Za to razstavo bodo postavili 213 metrov visok obelisk in 60 m visoko kroglo.

Vinogradniška znamenitost. V nedeljo 5. septembra je bila v Rošpohu pri gostilni »Na griču« pri Osetu slavnostna otvoritev novega največjega klopotea. Od tega klopotea tehtajo samo ogrodje nad 200 kg. Ima 32 kladih, veterne merijo 6 metrov, rep pa je dolg 7 metrov. Ogrodje je pritrjeno na 8 metrov visokem in 40 cm debelim stebrom. Po mnenju strokovnjakov je klopotec »Na griču« v Rošpohu največji klopotec, ki je kdaj oznanjal jesen v naših goricah. Priporočamo, da si tega velika vsak ljubitelj te slovenske posebnosti čimprej ogleda in posluša.

Po Slovenskih goricah hodijo neki gospodje in se pri naših zavarovalnicah izdajajo za zastopnike »Vzajemne zavarovalnice«. Brez dovoljenja in pooblastila kasirajo zavarovalnino za naš zavod ter pod pretvezo, da delujejo za našo zavarovalnico, sklepajo z našimi zavarovalci za neko tujo družbo zavarovanja. Ker je že cela vrsta posestnikov na ta način hudo oškodovanih, prijazno opozarjam vse naše ljudi, da če pride tak človek k hiši, naj vsak od njega zahteva legitimacijo in si zapiše njegovo ime in naslov. Pri zadetih, pri katerih so dotični neopravičeno kasirali zavarovalnino, ali od njih dobili podpise, pa prosim, da takoj javijo meni ali bližnji orožniški postaji dotične osebe, da se na ta način prepreči nadaljnje oškodovanje našega ljudstva. — Franjo Žebot, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice«, Maribor, Loška ulica 10.

Drava naplavila truplo neznanca. Pri Središču je naplavila Drava truplo kakih 35 let starega neznanca, ki je moralo biti 14 dni v vodi. Neznanca so pokopali na središkem pokopališču, ne da bi bili mogli ugotoviti, kdo in odkod da je.

Več mesecev v vodi. V Gorenjem Logu pri Litiji so potegnili iz struge Save šest do osem let staro utopljeno neznano deklico, koje truplo je bilo več mesecev v vodi.

Zadružna šola v Ljubljani na Dvorazredni trgovski šoli se bo tudi letošnjo zimo vršila. Začne se 11. oktobra in konča z veliko nočjo. Namenjena je kmetskim fantom, ki so dopolnili 18 let.

SLOVENSKI DIJAKI!

Kupujte šolske potrebščine v narodni trgovini — Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

in ki imajo namen ostati na kmetiji. Radi pogojev in vpisovanja se naj oglese tisti, ki bi radi bili sprejeti, na Zadružno zvezo v Ljubljani.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se sprejme še nekaj učencev v letno in v zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po pet mesecev in se to zimo, ki pride, vrši prvi tečaj, drugo zimo pa drugi tečaj. Pouk se prične v začetku novembra. Celotna oskrbnina znaša do nadaljnjega mesečno 300 din. Vendar pa dovoljuje kr. banska uprava potrebnim znižanje po njih premoženjskih in družinskih razmerah, tako da se giblje oskrbnina med 25 do 300 din mesečno, kar se plačuje mesečno naprej. Prosilci za omenjeno znižanje morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navdobi družinskih in gospodarskih razmer.

V zavodu šolskih sester v Mariboru se vrši vpisovanje za gospodinjstvo šolo in šivalne tečaje 15. septembra od 8 do 12. Vpisovanje v kuharske tečaje je v nedeljo 19. septembra od 8 do 12.

Sejmarji! Vzemite s seboj tudi Slomškove svetinje, ki jih ljudje tako želijo imeti! Lahko jih boste odprodali. Svetinje se dobijo v Cirilovi Maribor-Ptjuj.

Obžalovanja vredni slučaj.

Roparski umor ob severni meji. Tolovaji so se lotili v zadnjem času podeželskih pismonoš, od katerih je v primeroma kratkem času poslala roparska roka v smrt kar tri. V št. Ilju je bil napaden, ubit in izropan stari poštni sel Žunko. V gozdiču pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani je pobil neznanec enoakega železniškega slugo Ostreža, ki je nesel na pošto aktovko z 51.000 din. Te dni je pri belem dnevu ob pol enajstih predpoldne neznanec ustrelil pri Sv. Antonu na Kozjaku v Avstriji tik ob meji pismonošo Alojzija Kabera, ki je nesel 2000 šilingov k Sv. Antonu na Radl za izplačilo pokojnin. Ustreljenega pismonošo je našla neka deklica, ki je pasla v bližini krave in je obvestila o najdbi domače. Roparskega morilca iščejo naši in avstrijski orožniki.

Dolgo iskan vlomilec prijet. V Mežici so aretirali 27 letnega in že večkrat predkazanovanega Andreja Delopsta, ki je zagrešil v zadnjem času celo vrsto vlomov po Mislinski dolini in v Mežici.

Žena in mati podlegla roparskemu napadu — ugotovitev osebnosti tolovaja. V zadnji številki smo poročali o roparskem napadu v Apačah na Dravskem polju. V noči se je splazil tolovaj skozi streho v hišo dninarja Sakelšeka v prepričanju, da bo naletel na posestnika Beraniča, o katerem je vedel, da ima 40.000 din gotovine. Roparja je v noči v veži presenetila 26 letna Sakelškova žena Marjeta, ki je vstala in šla po vodo. Ropar je s tremi krogli smrtnevarno obstrelil Sakelškovo in njenega moža. Ranjena so prepeljali v bolnišnico v Ptuj, kjer je Marjeta umrla radi treh smrtonosnih ran. Drugo jutro po napadu so našli v obcestnem jarku pri Hajdini neznanega možkega, ki se je sam ustrelil. Koj je padel sum nanj, da je on izvršil v Apačah tolovajski nočni napad, ki mu ni prinesel zaželenega uspeha, ker se je bil denarni Beranič preselil drugam in je postal žrtev tolovajstva ubogi dninar z družino. Orožniki so dognali, da je ropar Franc Potočnik. Imenovani je znan zločinec s Ptujске gore, kjer se je rodil leta 1915. Pobegnil je pred tremi meseci iz mariborske kaznilnice in se je klatil ter ogrožal prebivalstvo po Dravskem polju. Pri samomorilcu so našli hranilno knjižico z vlogo 3670 din. Knjižico je sunil 45 letnemu invalidu in beraču Ivanu Žafranu iz Slivnice pri Celju. Žafran je prišel za 15. avgust na Ptujsko goro, da bi tamkaj prosjačil. Prenočeval je na škodnju posestnika Korošca. V noči v spanju je izmaknil Potočnik Žafranu gotovino in hranilno knjižico.

Vlom pri posestniku. V Sobotnici pri Ptujju je bilo te dni vlomljeno v hišo posestnika Alojzija Meško. Vlomilci so povzročili 4500 din škode.

Krvav pretep. V neki krčmi v Slov. Bistrici so se stepli pijani fantje. V pretepu je dobil 30 letni posestnikov sin Mihael

Ptice na severnem tečaju

Kakor poročajo iz Moskve, je sovjetska ekspedicija na severnem tečaju opazila živa bitja v teh krajih. Tako so iz taborišča že večkrat opazovali črno-bele ptice, ki imajo svoja bivališča v bližini tečaja.

Vsestranska budilka

Neki beneški urar je izdelal budilko, ki nima para na svetu. Njen aparat, s katerim budi, je namreč tak, da lahko zaspanca budi vsako jutro drugače. Prvi dan mu zvonil na uho, da se mora zbuditi. Ker bi se drugega dne morda zaradi zvonjenja več ne prebudil, ga budilka budi s tem, da mu zaigra na uho kako lepo melodijo. Tretji dan ga zbu-

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

35

Jagar je še isto noč, ko je ukradene reči vrnil, šel čez hribe v Gradec, da bi svojemu gospodarju, grofu Kristalniku, odnesel nekaj lepih kož, ki jih je odrli onim gamsom, ki so jih plazovi zažušili. Dva dni je ostal tu, potem je mahnil v Celovec, ker je upal, da bo tu našel patra Valerijana. Žalosten je bil, ko so mu povedali, da je pater nekje na Kranjskem in da ga pred štirinajstimi dnevi ne bo domov. Tako se je moral vrniti, ne da bi bil kaj opravil. Dan potem, ko so mežnarjeve prignali v Kaplo, se je vračal v svojo planino. Tam, kjer pride pot s Slemenca in se križa s stezo proti Hudim pečem, je iznenada srečal Gašparja, ki je prihajal s planine. Ko je možicel zagledal jagra, je hripavo zahretil:

»Hvala bodi Bogu! Tako sem te že na vseh krajih iskal!«

»Mene si iskal? Zakaj pa?« je vprašal Anza.

»Anza, pomagati moraš, drugače pojde vse narobe. Saj vendar veš, kaj strašnega se je zgodilo!«

»Ničesar ne vem. Kaj se je takega zgodilo?«

»Mojega svaka mežnarja, mežnarico in Veroniko je dal sodnik zapreti, češ, da so oni lansko leto okradli šmarsko cerkev.«

»Hudirja, ali je to mogoče?« je zavpil jagar in kri mu je udarila v glavo.

Gašpar mu je v eni sapi povedal, kaj se je zadnje dni zgodilo. Ves razburjen ga je jagar poslušal. Krepki, pogumni mož, ki se še nikoli kedaj ni česa bal, se je tresel kakor šiba na vodi. Ali to ni bil strah, temveč jeza, ki jo je komaj krotil. Vprašal je še to in ono, potem je dolgo molčal, kakor da je z mislimi Bog ve kje.

»Anza, pomagati moraš; ti moreš, ti edini moreš,« ga je rotil možic. »Jutri je dan, sodnik je porotnike že povabil. Za pričo moraš — midva sva vendar prava razbojnika srečala in sva imela dokaz v rokah, ki ga noben sodnik ne more zavreči. Pаметen mož si, besedo imaš, grof te ima rad in grof je nad sodnikom, saj je njegovo sodišče, grof bo na tvoji strani... In če moje stare oči prav vidijo, ti za Veroniko tudi ni kar tako.«

»Molči!« je zagrmel jagar.

Čas je bil blede, čas zopet ves rdeč, pogled pa mu je bil mrk in temen. Kar je dejal zamolklo:

»Pojdi zdaj, kamor hočeš: domov ali v Šmarje ali v Kaplo! Zgodi se zmeraj to, kar se zgoditi mora.«

Mahnil je po stezi v planino in se ni zmenil za možička, ki je zijal za njim.

Zdajle se je sodniku Melharju zelo mudilo. Čim so mežnarjeve pripeljali, jih je nadvse strogo jel

Pristovnik iz Sp. Nove vasi zabodljalj v prsa ter trebuh ter so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico. Kot napadalec pride v poštev neki delavec iz Maribora, katerega so že zaprli in predali sodišču.

Krvav izid prepira in pretepa med bratoma. V Razgorju pri Škofji vasi v celjski okolici sta se sprla brata Anton in Rudolf Banovšek. Iz prepira se je izcimil dejanski spoprijem, v katerem je zabodel Anton Rudolfa v desno stran prs. Zabodenega so oddali s hudo poškodbo v celjsko bolnišnico.

Obupal nad življenjem. Za Savo pri Jezici v ljubljanski okolici so našli obešenega Jožefa Senčur, pilarskega pomočnika iz Ljubljane.

Lastnemu možu odsekala glavo. V Gorenjem Lakencu pri Mokronogu se je zgodil vse obsojbe vreden zločin, katerega je zagrešila žena nad možem ter očetom petih nepreskrbljenih otrok. Delavec St. Meserko in njegova žena Frančiška sta popivala v vinotoču. Po povratu na dom je žena pijanega moža zvezala in mu je odsekala glavo. Drugi dan po groznem krvavem dejanju je javila orožnikom, da je njen mož nedaleč proč od doma ubit. Orožniki so koj njo prijeli in je po kratkem oklevanju priznala strašno dejanje.

Žrtev roparskega napada. Zadnjič smo poročali o roparskem napadu, ki je bil pribelem dnevu izvršen v gozdliču med Zalogom in Devico Marijo v Polju pri Ljubljani. Enooki železniški sluga Ostrež Jožef je bil od blagajnika postaje Zalog poslan z 51.000 din na pošto k Devici Mariji v Polju. Med potjo v gozdu je napadel Ostreža še neodkrit tolovaj, ga pobil od zadaj do nezvesti in je zginil z njegovo aktovko, v kateri je bila omenjena vsota. 54 letni Ostrež se je še sam zavlekel v Zalog, kjer je padel ponovno v nezavest in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Skraja so imeli zdravniki upanje, da ga bodo ohranili pri življenju, a je kljub skrbni negi podlegel poškodbi dne 31. avgusta. Zaloškega roparskega napa-

dalca, po katerem oblast vestno pozveduje, še nimajo.

Izpred sodišča.

Na eno leto obsojen tat koles. 21 letni Ivan Verk iz Draškovega sela je bil z osmimi osumljenci obdolžen tatvine desetih okles. Kolesa je kradel v Šmarju pri Jelšah, Celju, Mariboru in v Poljčanah. Ukradena kolesa je predeloval in jih je prodajal. Mariborsko sodišče je obsodilo tata na eno leto strogega zapora, njegovi tovariši so bili deloma oproščeni.

Slovenska Krajina.

Madžarsko letalo pristalo v noči v Noršincih. Iz dnevnih časopisov smo zvedeli v Soboto, da je veliko tromotorno letalo vzbudilo 2. septembra kmalu po eni uri čez polnoč pol Maribora, ker je krožilo v času najboljšega spanja s silnim ropotom treh motorjev čisto nizko nad mestom. Oni Mariborčani, ki so vsled ropota vstali in so si skozi okna ogledovali nenadni nočni obisk, so videli, da je bilo veliko letalo zeleno ter rdeče razsvetljeno. Letalo je parkrat krožilo nad glavnim kolodvorom ter nad delavnicami državne železnice na koroškem kolodvoru. Oni, ki so se vračali iz kavarn proti domu, so opazili, da je aeroplan obkrožil državni in železniški most. Ko je letalo krožilo nekaj minut nad Mariborom, je zginilo v vzhodni smeri. Skrivnost tuje letala se je razvzljala v Slovenski Krajini, in sicer v Noršincih, kjer je moralo letalo pristati ob pol dveh po polnoči. Pred pristankom je letalo nekaj časa krožilo nad zemljo, ker je iskalo bolj ugodna tla za pristanek in je tudi pristalo nepoškodovano, le kolesa so se zakopala pol metra globoko v mehka tla. Iz letala je stopilo šest ljudi, ki niso znali, kje da so. Ljudje so jim povedali, da so na jugoslovanskih tleh. Dne 2. septembra zjutraj se je podala iz Sobote na kraj pristanka komisija z glavarjem in je videla, da gre za trimotorni bombnik, ki je bil izgotovljen v Italiji in ga je tamkaj kupila Madžarska. Potniki, med katerimi sta bila dva madžarska častnika, so izjavili, da pripada le-

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBORI!

Imate pravico, da tudi v bodoče kupujete v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj, kjer ste itak dobivali blago po najugodnejših cenah!

talo civilni pilotski šoli v Sombateliju na Madžarskem. Letalo je odletelo 1. septembra popoldne iz Sombatelija v Budimpešto z namenom, da bi se vrnilo v noči na letališče. Med vožnjo se je v aeroplanu pokvarila radijo-naprava in radi tega je zgubilo letalo stik z letališčem in je nehote zašlo na jugoslovansko ozemlje. Šele v Mariboru so spoznali letalci, kje da so in se obrnili proti Madžarski. Dobrih 20 km od meje jim je zmanjkalo bencina in so morali pristati na omenjenem kraju. Naša komisija je odredila, da so orožniki zastražili letalo, potnike pa so obdržali na občinskem uradu v Martijancih, kjer so počakali na odločbo posebne komisije iz Zagreba.

Sobota. V središču naše Krajine smo začeli organizirati naše fante in može v »fantovskem odseku«. Preveč malodušnosti in lenobe je bilo med nami. Toliko ljudi je hodilo po Soboti brez prave organizacije in dela. Sedaj smo si dali dela in požrtvovalnosti. Skupaj smo vsi, ki hočemo sebi in drugim dobro in pomoč. Močan je naš odsek in goreč. Vsako sredo imamo fantovske večere in dvakrat na teden telovadbo. Čez leto in dan bomo pokazali, da je tudi Sobota krščanska in da tudi iz Sobote prihaja pravi duh prosvetnega dela. Pridružite se nam vsi, ki želite izobrazbe, telovadbe in prijetnega oddiha po vsakdanjem delu!

Krog. V nedeljo 12. septembra bomo imeli pri nas prav lepo slovesnost. Posrečilo se nam je postaviti lepo in moderno šolo. Veliko truda in požrtvovalnosti je zahtevalo to delo, pa smo vse premagali in se vselega obraza oziramo na lepo enonadstropno šolo, ki stoji na sredi naše vasi. Kako veseli so pa še naši otroci, ko stopajo te dni prvič v nove učilnice. Šola ima štiri velike učilnice in stanovanja za pet učnih moči. V nedeljo bo slovesna blagoslovitev. Ob 10 h sveta maša na šolskem dvorišču in blagoslovitev. Vabimo vse prijatelje naše mladine, da pridejo k blagoslovitvi in si ogledajo prvi primer šole v

zasliševati. Čeprav se je držal po svoje hladno in uradno, mu je v očeh tlel škodoželjen ogenj. Zdaj jim je mogel pokazati, ko so ga pri lanski razpravi tako prijemali. Sukal jih je sem in tja kakor prave zločince, ali povedali mu niso nič drugega kakor to, da so nedolžni in da so žrtve hudobnih spletk. Ali sodnik se ni dal prepričati, češ, dokazi so taki, da o krivdi ni mogoče dvomiti, in jih je dal vsakega posebej zapreti. Nato je še isti večer poslal pošto vsem šestim zapriseženim porotnikom, naj pridejo v Kaplo.

Dva dni nato, točno ob osmih zjutraj, se je začela razprava. Za mizo so sedeli sodnik Melhar in šest porotnikov, ki so bili sami stari, častitljivi in resni možje, potem pisar in kot pomočnik pisarja še sodnikov sin Lavrinc. Kakih petnajst prič je bilo povabljenih, med temi oni trije biriči, ki so preiskali mežnarijo, šmarski gospod župnik in več mežnarjevih sosedov. Na mrz je sodnik pustil danes tudi take ljudi v sodno dvorano, ki niso imeli tu kaj iskati. Tako je mogla poleg radovednežev iz Šmarja in Kaple tudi vsa fužinska banda prodajati tu svoja bljala, pred vsemi seveda Špela, ki se je danes hotela svojega maščevanja naučiti in se napasti na ponižanju, ki je čakalo Veroniko. Čisto zadaj v kotu je čepel Gašpar.

Ko so obdolžence pripeljali, je v natlačeni dvorani vse oživel. Ljudje so stegnili vratove, da bi jih videli. Resen in žalosten je bil mežnarjev obraz,

njegova žena je imela vse objokane oči, Veronika pa, ki je bila sicer bleda kakor njena bela obleka, je stopala visoko vzravnana med množico. Ko je videla toliko ljudstva zbranega, je prvi hip zardela, ali le za hip. S ponosnim pogledom se je ozrla in se ni zmenila, ko je poleg nje zasikala Špela kakor kača.

Sodnik je z dolgočasnim glasom prebral obtožnico, ki jo je sam sestavil. Ko je končal, je začel izpraševati. Obdolženci so zatrjevali, da so nedolžni in da so jim sovražni ljudje podtaknili ukradene dragocenosti.

»Kdo so ti sovražni ljudje? Ali sumite koga?« je vprašal sodnik. »Imenujte jih!«

Tedaj je stopila Veronika dva koraka naprej in rekla glasno:

»Naši sovražniki so tu v dvorani; poznam jih. Žal pa jim ne morem dokazati; drugače bi jih imenovala.«

Uprla je oči v sodnikovega Lavrinca, ki je pri tem hudo zardel.

»Če nimate dokazov, rajši ne govorite! S takim namigavanjem si ne pomagate nič,« jo je pogrjal sodnik.

Izmed prič so nekatere tako pričevale, da je bilo obdolženim na škodo. Večina njih pa — posebno sosedje in župnik — so se krepko potegnili za nje. Župnik je dejal, da ni mogoče, da bi bili taki dobri, pošteni in pobožni ljudje kaj takega zagrešili. Pa

di močan strel, naslednji dan hupanje avtomobila, potem ropotanje letala, divji lajež psa itd., vsakovrstni šumi, ki morejo človeka zbuditi. Tako se godi devet čni, nakar začne zopet zvoniti.

Nove otoke

v bližini Franc Jožefovega otočja v Polarnem morju je odkril ruski letalec Mazuruk, ko je letel na Rudolfovo otočje. Čim bo nastopilo prvo lepo vreme, bo letalec ponovno poletel tjakaj in skušal točno določiti zemljepisno lego novih otokov.

Združene države bodo prodajale helij

Odsek za vojaške zadeve je odobril prodajo

našem okraju, ki odgovarja današnji vzgoji in zdravstvenim predpisom. Poleg vseh drugih želja bomo ta dan prosili, da bi tudi mi sinovi in hčere Slovenske Krajine dobili čimprej poštena in prostorna šolska poslopja.

Vrata ubila trgovčevega otroka. Težka vrata so padla v Cankovi na trgovčeve ženo Ljudmilo Šadl, ki je držala v rokah štiri mesece starega otroka. Udarec je ubil otročička, mater pa hudo poškodoval.

V prostovoljno smrt. V Dolnji Lendavi so našli obešenega 65 letnega posestnika Franca Gonc. Zapustil je pismo, v katerem je navedel, da ga je v tako visoki starosti nagnala v prostovoljno smrt nesrečna ljubezen!

Boj sovjetskih vernikov z brezbožjem.

II.

Dobro poučeni ruski list »Meč« v Varšavi z dne 25. julija prinaša ta-le članek:

Poiskati sredstva in postaviti oddelke (kadre), da se poživijo delavnost zveze brezbožnikov, je zdaj izročeno profesionalnim zvezam. List »Trud« opisuje v številki 137 težkoče, katere bodo ovirale profesionalne zveze na tem polju.

Sestanki duhovnikov

Po sprejetju nove ustave so se začeli sestanki delegatov postavno delujočih verskih organizacij, da se posvetujejo o novi taktiki. Poleg malih, krajevnih sestankov se sklicujejo tudi velika zborovanja n. pr. v Vitčugi blizu Kostrome se je zbralo mnogo delegatov raznih vernikov iz treh okrajev: Ivanovskega, Jaroslavskega in Tverskega.

Nova taktika

Nova taktika se vpeljava v življenje. Ne samo duhovniki, marveč tudi škofje razširjajo v pridigah to misel, da je sovjetska oblast — naša oblast in v njene zastope se morajo izvoliti dostojni ljudje. Obenem z volitvami v odbore, katere je organizirala stranka, komsomolci in profesionalne

zveze, prirejajo verske organizacije volitve v cerkvene sovjete. Ena izmed duhovniških resolucij, ki je »Trudu« znana, se glasi tako-le: V zvezi s predstoječimi volitvami v selske sovjete sedanje vodstvo ne more iti mimo te zelo važne politične borbe. Verske organizacije bodo rano postavile svoje kandidate.

Verni komunisti in profesionalni zvezarji

Položaj se olajšuje s tem, ker verni ljudje niso samo v profesionalnih zvezah (kjer je vernikov prav mnogo), marveč tudi v vrstah stranke. Tako so nedavno zasledili in zdaj aretirali neko komunistko Vinogradovo. Kot član stranke je stala blizu krajevnemu odboru in je opravljala dolžnost profesionalnega organizatorja. O vseh rečeh, ki so se obravnavale v odboru stranke, je takoj poročala cerkvenemu sovjetu. V Ivano-Voznesensku je nek škof o vseh podvzetjih stranke redno prejemal poročila od nekega Savinkova, katerega so imeli za boljševeka, a je bil ta čas že tajni duhovnik. »Trudu« so znani tudi obratni primeri. Navodila in želje duhovnikov se naznanjajo delavcem v tovarnah po profesionalnem organizatorju.

Kulturno delo

Verniki imajo željo pomagati ljudstvu v kulturnem oziru. Na daleč okrog je postala znana neka pravoslavna ženska Sedanova. Večkrat jo vidimo v odboru stranke, pri ravnatelju tovarne. Sedanova silno skrbi za delavce, katerim se godi kaka krivica ali trpijo revščino. Ona je nesebična prosilka za vse potrebne in nesrečne. Njena delavnost je poštena in postavna.

Znamenite so tudi tri stare ženske, katere so ustanovile neke vrste posojilnico. Če kak delavec mora vzeti na posodo pet do deset rubljev, gre k ženic. Ženske natančno poznajo življenjske potrebe vsakega delavca. Če je kdo res potreben, mu dajo denarja. Večkrat pa niti ne čakajo na prošnjo, same pridejo k potrebnemu in mu nudijo pomoč.

plina helij tujim državam. Plin helij rabijo za napolnjenje velikih zrakoplovov in balonov. Plin helij ima to lastnost, da je negorljiv in zato ni nevaren. Te vrste plina ima ostali svet prav malo količino. Domalega ves monopol nad tem plinom imajo Združene države ameriške. Plin helij so Združene države ustavile v prodaji že pred več leti iz razloga, misleč, da Nemčija gradi Zeppeline za vojne namene. Zadnja nesreča v Lakehurstu pri Njujorku, ko je bil uničen nemški Zeppelin »Hindenburg« in je zgubilo 36 ljudi življenje, je omehčala ameriška srca v tem oziru, da se je začela agitacija za ponovno prodajo tega plina. Nemci so dozdej polnili svoje Zeppeline s

tudi vse okoliščine, kako in kdaj so ukradene dragocenosti prišle na dan, pričajo proti temu, da bi bili obdolženci krivi.

Sodnika niti duhovnikove besede niso ganile. Hladno je stegnil roko in pokazal na dragocenosti, ki so bile razložene po mizi:

»Tole so dokazi in nihče ne more tajiti, da jih nismo v mežnariji našli. Proti temu zaležejo lepe besede presneto malo.«

Tedaj je zopet stopila Veronika bliže in rekla odkritosrčno:

»Če koga od nas, tedaj morete osumiti edino mene, ne pa mojega ujca in ujne. Če hoče biti gospod sodnik pravičen, bo nju izpustil in le mene držal. Sicer pa vztrajam tudi jaz pri tem, da sem nedolžna.«

»Vi nimate tu nič predlagati ne kaj svetovati,« jo je zavrnil sodnik.

V tem trenutku so se odprle duri in v dvorano je planil — grofov jagar. Bil je nedelno oblečen, z roke pa mu je visela usnjata torba. S komolci se je preril tik pred sodnika in je z očmi ožgal ljudi okoli sebe. Ko je zagledal Špelo, je zaškrilpal z zobmi.

Vtem pa ga je že sodnik prijel s hladno, strogo besedo:

»Kaj si predrznete, da motite razpravo! Vas nisem vabil. Izgubite se mi!«

»Dosti jih je tu, ki tudi niso povabljeni,« je odgovoril jagar z močnim glasom. »Jaz pa ne bom

le ostal, ampak bom imel danes prvo besedo.«

»Vi sploh ne dobite besede. Tu jo imajo le tisti, ki jih kaj vprašam.«

Že ko je jagar stopil v dvorano, je Špela vsa prebledela. Zdaj se je hotela potuhniti in izgubiti. Toda že je skočil jagar, jo trdo prijel za roko in prignal pred mizo:

»Krivci ostanejo tu!« je zavpil. »Nikamor ne uideš.«

»Gospod sodnik! Gospod sodnik!« je vreščala Špela.

Nastala je zmešnjava. Ljudje so vpili sem in tja. Celo sodnik, ki je doslej sedel kakor naslikan, se je zganil; obraz mu je zardel, nosnici sta se mu napihnila, tolste ustnice so mu vztrepetale. Košato se je dvignil in zagrmel nad jagrom:

»Takoj se mi izgubite! Moji biriči vas bodo vklenili.«

»Mene nihče ne vklene, če sam nočem,« je jagar še huje odvrnil. »Če mi ne date besede, vas zatožim grofu Kristalniku, ki je vaš in moj gospod. Kajti velike reči imam povedati.«

Take grožnje se je sodnik ustrašil. Mirno se je zopet usedel in velel zamolklo:

»Govorite torej!«

Trenutek je jagar še preudarjal, potem pa je dejal s krepkim, skoraj slovesnim glasom:

»Tale Logarjeva Veronika je nedolžna. Kriva je Špela Tilnova iz Fužine.«

Bodoče matere

morajo skrbeti, da se izognejo vsaki lenivosti prebavi, posebno zapeki, z uporabo naravne

FRANZ-JOSEFOVE
grenčice.

FRANZ-JOSEFOVA

voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ogl. reg. S br. 15485/35.

Vpliv na mladino

V zadnjem času duhovniki vidno obračajo prav posebno skrb na moško mladino. Ozirajo se na potrebe in življenje otrok. Posebno zanimajo mladino zgodbe, ki jih pripovedujejo duhovniki o Kristusovem življenju. Delavski otroci se za to zelo zanimajo. In ko so bili poučeni o življenju Jezusovem, potem začno hoditi v cerkev in opravljajo verske vaje.

Tako poroča gori imenovani list pod znamko P. N. Kakor je razvidno iz teh dveh člankov, se verniki v Rusiji vedno bolj živahno gibljejo.

A. K.

Tabor v št. Ilju v Slovenskih goricah

V nedeljo 12. septembra se vrši v št. Ilju v Slovenskih goricah obmejni slovenski tabor, na katerega so vabljeni Slovenci in Slovenke iz vsega obmejnega ozemlja.

Spored tabora: Ob 7.30 sprejem gostov na kolodvoru in odhod z godbo na čelu v vas. Ob 9.30 sv. maša in pridiga na prostem. Po službi božji javno zborovanje; govorijo: minister dr. Miha Krek, profesor dr. Franc Sušnik, podžupan mariborski Franjo Žebot. — Popoldne večernice. Po večernicah javna telovadba fantovskih krožkov. Tabor se vrši ob vsakem vremenu.

Vlaki vozijo iz Maribora: ob 7, ob 10 in ob 13. — Za prehrano bo preskrbljeno.

Vabimo prebivalstvo Slovenskih gor in Kozjaka ter Mariborčane in okoličane, da se v velikem številu udeležijo tega pomembnega tabora!

Mariborčani in okoličani se prosijo, da javijo mariborskemu pripravljalnemu odboru udeležbo, da moremo železniški upravi javiti radi ojačitve vlakov.

Ker je šentiljski tabor letošnja prva večja prireditev v teh krajih, prosimo obilne udeležbe.

Pripravljalni odbor.

Sv. Jurij ob Taboru. V nedeljo 12. septembra bo v Sv. Juriju ob Taboru velik prosvetni tabor. Ob 8.30 zbirališče v Ojstriški vasi in sprejem gostov, g. bana dr. Natlačena in drugih odličnikov. Ob 10 slovesna sv. maša na prostem z ljudskim petjem. Po sv. maši zborovanje pred cerkvijo. Govorila bosta g. prof. Bitenc Mirko iz Celja in g. Turnšek Pongrac. Ob 13.30 v farni cerkvi slovesne veečnice, ob 14.30 športno-gimnastičen nastop fantov in deklet.

Bočna pri Gornjem gradu. Trdnjave padajo! Še pred nedavnim bi bilo kar predrzno misliti, da bi mogla v Bočni živeti organizacija, ki ne bi bila liberalno in jugoslavenarsko pobarvana. Toda nedelja 29. avgusta nas je drugače prepričala. Mogočno katoliško slovensko gibanje, ki je po letih preganjanja še dvakrat silneje zaživelo, je našlo odmeva tudi v Bočni. Fantje, ki znamenje časa razumejo, so ustanovili krožek ter začeli s tihim, a vztrajnim delom. Osemdesetletni g. župnik jim je dal za sestanke župnišče na razpolago, ker je spoznal vso važnost fantovskega dela. Da svoj delovni program tudi javno izpovedo, so priredili omenjeno nedeljo Jegličovo komemoracijo, združeno s telovadnim nastopom. Bil je to njihov nadvse časten krst. Na vrtu prijazne žmavčeve gostilne se je zbralo kar lepo število slovensko zavednih Bočanov, med njimi najuglednejše domače osebnosti, ki so s tem dali priznanje fantovskemu hotenju. Deklamaciji mladca in z globoko doživeto besedo osmošolca Presečnika podani recitaciji je sledil načelen govor vaditelja, ki je z vso jasnostjo poudaril ves smisel borbe: slovenstvo in katolištvo. Govor o Jegliču pa je dokazal, da je bilo prav to dvoje osišč vsega njegovega žrtvovanja. Pri telovadnem nastopu so izvajali proste vaje člani in mladci domačega odseka ter

sosednjih: iz Mozirja, Šmartna, Ljubnega in Nove Štife. Moralno in gmotno je prireditev uspela v največje zadovoljstvo prirediteljev, posebno še, ker je bila nameravana za najožji okvir. V priznanje pa je treba omeniti, da od sicer nenaklonjene strani ni nihče skušal prireditve kakorkoli ovirati, razen nekaj telesno, zlasti pa še duševno nedozorelih fantalinov, ki vidijo smisel in višek nacionalno »edinstvojuščega« dela v lomljenju nedolžnih mlajev, o perečih vprašanjih pa, ki naše narodno življenje more, se jim niti ne sanja. Za take mušice se slon ne briga.

Sv. Mohor pri Rogaški Slatini. Tabor fantov in mož za rogaško dekanijo se bo vršil na Rodnah 12. septembra. Fantje in možje, na plan, da pokažemo naš verski nastop! Vabljeni ste iz vse dekanije v obilnem številu!

Vuzenica. Naš kmet gleda z obupom na svoja polja, ki mu letos daleč ne bodo dala toliko, da bi preživel svojo družino. Tudi delavec bo letošnjo zimo trpel pomanjkanje kljub 16 urnemu delavniku. Kaj pa naša mladina? Spi. Prebudi se le, če kje v bližini v kaki krčmi zahrešči harmonika. Če mlajšega človeka nagovarjaš v kako res dobro organizacijo, te bo najprej vprašal, ali bo kdo tam dal za pijačo in če bo ples. Fantje iz Vuzenice! Malo nas je, a ne držimo tudi za bodočnost rok križem! Strnimo se v vrsto katoliškega fantovskega odseka in pokažimo, da smo sinovi krščanskih staršev in ne komunisti, kakor nas nazivajo starejši ljudje! Na prosvetno delo, da ne bo naša sicer dobra župnija, kar se tiče dobrega društvenega delovanja, tako daleč za drugimi!

PROSVETNA DRUŠTVA — POZOR!

Dne 29. junija smo predstavljali dve igri: »Jeza nad petelinom in kes«, spisal Viljelm Pailler, in »Čarodejna brivnica«, spisal Vodopivec.

Dne 13. avgusta pa dobimo od nekega »Udruženja« to-le pismo: »Prosimo vas, da nam nakažete za vprizoritev igre Viljelm Pollla avtorsko tantijemo v znesku 100 din in za naš današnji dopis 1.50 din, skupno 101.50 din. Dragotin Vodopivec, katerega igro Čarobna palica (?) ste tudi vprizorili, ni pri nas udružen.«

Torej je V. Pollla bil udružen??

Na to smo prosili »Udruženje«, da nam tantijemo zniža, a »Udruženje« je odgovorilo, da tega ne more storiti.

Zdaj smo pa »Udruženju« odgovorili, da je igra »Jeza nad petelinom in kes« izšla v zbirki ljudskih iger, II. snopič, leta 1901 in da je pisec igre Viljelm Pailler umrl 17. marca 1895. Prašali smo tudi, kateri naslednik pisca Paillerja je k »Udruženju« pristopil, kdaj, kje in kako. A odgovora nismo prejeli.

Zakaj je »Udruženje« od nas zahtevalo tantijemo, ker dotični pisec ni bil udružen? Mnenja smo, da zato, ker so mislili: Klerika'ec (Katoliško prosvetno društvo) je boječ, vse verjame in bo zahtevano plačal. Toda »Udruženje« se je hudo opeklo. Skazalo se je, da je nevedno, a tudi skrajno predrzno, ker je zahtevalo tantijemo od pisca, ki ni le udružen, marveč je že umrl leta 1895 in se ni pisal »Pollla«, marveč Pailler.

Torej društva, pozor! Preden igrate, pozvedite, koliko se zahteva za tantijemo.

Odprta noč in dan so groba vrata.

Prihova. Umrla je na Prihovi prevžitkarica Černec Ana, p. d. Gavžnarca, stara 69 let. Bila je dobra, pobožna žena. Njen mož je potožil: Vse sem bil: otrok, fant, mož, gospodar, prevžitkar in sedaj sem še vdovec. To bo moj konec! — Blaga žena naj počiva v miru!

Studenice. Žalostno so zapeli zvonovi v ponedeljek 30. avgusta in nam naznanili tužno vest, da se je poslovila od nas in svoje družine vzorna mati. Uršula Vidmar je bila zvesta svojemu možu skozi 44 let. Svoje otroke je vzgajala v verskem strahu ter sama rada pristopala k mizi

»Mrha vražja!« je zahretila Špela. »Gospod sodnik! Ta mežnarjeva je njegova ljubica; njo bi rad opral, mene pa umazal.«

Veronika je od sramu vsa zardela. Z vseh strani so zijali vanjo.

»Dokažite!« je opomnil sodnik jagra.

Ta je segel v torbo, potegnil iz nje špelino ruto in jo razgrnil, da se je prikazala dragocena ovrtnica šmarske Marije. Ozrl se je naokoli in vprašal:

»Kdo pozna to ruto? Čigava je?«

»Špelina je, špelina!« se je oglasilo več mladeničev, ki so se nagnili bliže. »Poznamo jo.«

»Ta vrag mi jo je ukradel,« je zavpila Špela.

»Jaz tebi ukradel?« je zarjul jagar. »Zini mi še to in pri tej priči te treščim ob zid ko mačko, da se ti vse kosti razletijo.«

Špela se je potuhnila; po vsem telesu je trepetala.

Naslednji hip pa se je že spet vzravnila in zaskalala:

»Ta je razbojnik in si je s svojo ljubico razdelil plen. Zdaj bi rad s to ruto, ki mi jo je ukradel, name zvalil krivdo.«

Jagar je že dvignil pest, pa jo je spustil in rekel neznanosko mirno:

»Imam priče za to, da ti rute nihče ni ukradel. In da si plena z nikomer nisem delil, to veš ti najbolje. Ti si ukradla zlatnino, ti si potrgala drage

kamne. Tudi denarja je bilo: devet goldinarjev, sedem krajcarjev manj, je bilo iz cerkve, razen teh pa še štirideset goldinarjev. Vse to si pobrala ti in spravila v svojo malho.«

»Gospod sodnik, laže se, da se kar cedi,« je zavreščala.

»Jaz da se lažem? Počakaj, še več bom povedal! Ti si največ kriva. Ti si si namislila, da bi bilo dobro, šmarsko cerkev okraštati; ti si silila in naganjala; ti si se pred večno lučjo v cerkev splazila in pod stopnice skrila, dokler mežnar ni zaklenil. Pred polnočjo si stranske duri odpahnila, da si skoz te svojega pomagača spustila noter. Taj, če moreš!«

Kakor da jo s kijem tolče po glavi, tako so padale te besede po njej. Vsa omočena je bila in je lezla vase kakor prestrašena kura.

Ko je utihnil, je zopet zajezikala:

»Kdo pa je bil moj pomagač, ha? Pa ga povej, če ga moreš!«

»Da, tudi tega bom povedal. Danes mora vse na dan; nič ne ostane prikrito. Ti si hotela tako, pa naj ti bo!«

Zdaj je spoznala, da je postalo strašno res. Še se je obupno branila, toda nje drzni pogum je že pojemal in plahnel.

»Jaz nimam kaj s to tatvino, še s prstom nisem ganila,« je na moč zavpila.

(Dalje sledi)

hidrogen plinom, ki je mnogo mnogo cenejši nego helij.

Škotska

Pred kočjo škotskega drvarja se ustavi dragocen avto in eleganten, mlad gospod izstopi. Iz kočje pa pride godrnjavi drvar. Mladi gospodič pristopi k njemu in veselo vzklikne: »Oče, kaj me ne poznate? Jaz sem v tvoj sin William, ki ste ga pred desetimi leti poslali po tobak v mesto! Takrat sem jaz kar tam ostal, sem lepo napredoval in imam zdaj sijajne dohodke! Tole je moj lastni avto. No, oče, kaj pravite?« Drvar nezaupno ogleduje sina. »Tako,« zamrmra čez nekaj časa, »in kje imaš tisti tobak?«

Gospodovi. Njena priljubljenost se je pokazala na dan pogreba, ko so ji nanosili od vseh strani vencev in rož, katere je vedno tako ljubila. Naj ji sveti večna luč — preostalim naše sožalje!

Loka pri Zidanem mostu. V nedeljo 29. avgusta je umrl od kapi zadet g. Janez Novak, brat pred enim mesecem umrlega Franca Novaka. Vest o nenadni smrti je presunila vse farane, ker so ranjkega spoštovali in ljubili kot poštenjaka in miroljubnega človeka. Naj mu sveti večna luč!

Planina pri Sevnici. Umrl je 31. avgusta g. Jurij Zibret v Pristovi, star 83 let. Pri odprtem grobu 2. septembra mu je govoril v slovo g. župnik. Rajni je bil skrben gospodar in oče enajstih otrok, šest jih živi, pet jih je že umrlo. Zadnja leta je bil bolj rahlega zdravja, vendar ni miroval; vedno je doma delal kako lahko delo in varoval vnuka. Dragi sosed, počivaj v miru — domčim pa naše sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Vlomilec-samomrilec. Dne 30. avgusta zjutraj so ob cesti apatkega borovja pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju našli ustreljenega neznanca in samokres poleg njega. Orožništvo je še isti dan ugotovilo, da je to iz mariborske kaznilnice pobegli kaznjene Potočnik Franc, 22 letni fant iz Ptujске gore, ki je lani tamkaj uropal monštranco iz tabernaklja pa je zdaj sedel radi tega in še drugih zločinov. Po pobegu se je skrival v okolici ter vlamiljal in kradel dalje; pri njem so našli hranilno knjižico nekega berača-invalida, katere mu je malo prej ukradel s knjižico tudi precej denarja. Zadnja noč je vlomil v Apačah pri gostaču Sakelšku ter njega in zlasti njegovo ženo nevarno obstrelil, a po nesreči obstrelil tudi sebe v nogo, in to mu je postalo usodepolno: na pobegu se je vsled hude krvavitve zbal, da ne bo mogel uteči, pa je zadnji strel revolverja nameril sebi na srce. V oni hiši je gotovo pričakoval lep denarni plen, ker menda ni vedel, da lastnik zadnji čas ni stanoval več tam. Pred leti je vlomilec-ubijalec, Sakelškova žena je namreč vsled dobljenih ran umrla v bolnišnici, pristopil tudi k lovrenčkemu Sokolu. Kakršno življenje, takšna smrt...

Ormož. Ob Kmečki tabor v Ormožu sta se za »Jutrom« obregnila še »Slovenska vas« in pa »Kmetški list«, oba 1. septembra. Vsa ta družba si je pač edina v tem, da res ne bo nič z njenim gospodovanjem v Sloveniji, dokler se ji ne bo posrečilo razbiti enotnosti našega kmečkega ljudstva ter se mu vsiliti za »voditelje«. Naravnost značilno je, da tako zvana kmečka lista v tem primeru imenitno sekundirata gosposkemu »Jutru«. Verjamemo obema, da jima je družba, ki se zbira okrog »Jutra«, mnogo bolj mila kakor pa tabor, v katerem se v ogromni večini zbira naše kmečko ljudstvo. Dopisnik »Slovenske vasi« se najbrž le še spominja, kako

je še pred kratkim šel čez drn in strn s tistimi ljudmi in tisto gospodo, čez katero sedaj ne more dovolj grmeti. Seveda vidi, da ljudje tega ne odobravajo, pa se hoče vsaj malo prikupiti, da bo lahko ob priliki pomagal spet vleči kakšen zavožen »gosposki« voz iz blata. Opravičeno se nam zdi, da kmečka načela drže pri teh ljudeh le toliko časa, dokler jih kakšen gospod ne blagovoli milostno pogledati. Verjamemo, da ta dopisnik o slabih cenah in toči zna govoriti, da pa bi znal storiti res kaj koristnega za kmečki stan, in to vsaj eno desetino tega, kot so že storili tisti, katere on napada, tega pa ne verjamemo in on sam najbrž tudi ne. — Kar se tiče napada na tabor v »Kmetškem listu«, bo vsak udeleženec in objektivni opazovalec moral ugotoviti, da je to od kraja do konca enostavno zmišljena in zlagana storija. Če je »Kmetški list« kraj, kamor lahko vsak odlaga odpadke, potem ima v Ormožu vrednega dopisnika. Resno in iskreno pa pomilujemo bralce »Kmetškega lista«, ki so primorani uživati tako duševno hrano.

Veržej. V nedeljo, 12. t. m. bo pri pozni službi božji blagoslovljen kip sv. Terezije D. J., ki so ga naše domačinke kupile v Franciji in semkaj poslale z željo, da bi se tudi pri nas razširilo češčenje te povsod priljubljene svetnice! Ob tej priliki bo govoril g. urednik lističa »Mala Cvetka«. Vsi njeni prijatelji vabljeni! Vam pa, ki ste nam ta kip oskrbele, se vsi lepo zahvaljujemo z željo, da bi sv. Terezija uslišala vse vaše želje tam v tujini. Pozdravljene!

Prihova. V soboto ponoči okoli polnoči je začela goreti hiša g. Antona Hribnik, sobnega slikarja na Prihovi. Ker ni vode blizu, sta pogorela hiša in hlev do tal. Živino je gospodar rešil. Prihiteli ljudje niso mogli gasiti, ker stoji hiša na hribu, kjer imamo le zasilno izkopane studence z malo vode za vsakdanjo potrebo. Kako potreben bi bil tu vodovod! Pogorelcu je zgorela obleka in za 6000 din raznih slikarskih vzorcev. Zavarovan je pa le za 7000 din. Kdo je zažgal, se ne ve.

Loče pri Poljčanah. Jesen v deželo gre, vinski mošt pa grozdje napenja, dež primaka, da otava gnije, gosenice so nam zelje snedle in se še na repo spravile. Hren pa je itak njih sladčica. Rja tudi svoj posel opravlja. Še toča nas je zadnjič obiskala. No, ja! Saj bi menda bil smrtni greh, če bi vsega tega obvarovani bili. Bog že menda ve, kaj dela, pravijo stari očanci. Sicer pa smo kljub temu veseli. Saj smo imeli kar dve nedelji gasilsko veselico. Pili, jedli in plesali smo veliko, a na Boga se nismo spomnili niti takrat, ko nas je na sebe med veselico opozarjal z bliskom in gromom. Ali je to prav? Zdi se nam, da tako malo preveč Boga izzivamo in Njegovo jezo. Kaj? Sicer pa kulturni Ločani vendar vedo, da so na Slovenskem blizu Slovenskih Konjic doma. To namreč pri nas marsikomu ne gre v glavo. Toda upamo, da se bo tudi tem kdaj posvetilo v temnih glavah. — Kufri gor, kufri dol! To je že stara rečenica. In tako sta prestavljeni od nas gdčni David Ruža, učiteljica, in Wagner Rozika, pogodbeni poštarica. Prepričani smo, da se bosta na novih službenih mestih, prva v Trbovljah, druga v Dobrni, vsaj tako dobro počutili kot sta se toliko let v Ločah. — Oh, koliko preglavic dela nekaterim obvezna telesna vzgoja! Pa menda ne bo tako hudo. Fantje fantovskega odseka pa pravijo: Vsak, ki ima kaj soli v glavi in je dobrega mišljenja, naj stopi v naše vrste in vseh skrbi bo prost! Saj fantovski odsek kot samostojno društvo pri nas obstoja že od pretekle nedelje, ko smo imeli po novih odobrenih pravilih že ustanovni občni zbor. — Cesta, ki jo gradimo skozi Suhadol proti špitaliču, lepo napreduje. Pa brez nerga-

čev ne gre! Sedaj jim ni delovodja po volji, sedaj se jezijo nad pretrdim kamenjem, ki noče samo od sebe narazen, sedaj jim je pot predolga do dela. Nazadnje še niso z g. županom zadovoljni, ker jim pri delu gleda na prste in jim žulje prešteva ter nadzoruje, da katerega pod pazduho preveč ne boli. Bog pomagaj! Zgodovinski bi menda bili le takrat, če bi jim g. župan polne žepe denarja nasul ter jih odpustil, delo pa sam zastopj opravil. Pa dovolj naj bo očitne spovedi za danes, še drugič kaj. Bog živi!

Šmartno ob Paki. Selekcijška edinica priredi v četrtek 9. septembra razstavo plemenske živine bele slovenske govedi, združeno s premovanjem. K tej razstavi, oziroma premovanju, ki bo za živinorejce in ljubitelje lepe živine zelo poučna in zanimiva, se pričakuje od vseh strani obilna udeležba.

Vojnik. Po Kranjskem podirajo evharistične križe, pri nas pa so začeli podirati oltarje. Na Jernejevo nedeljo, 29. avgusta, se je vršila običajna procesija skozi trg. Ob ograji Kolarjevega vrta so sosedji postavili lep oltar. Ko je prišla procesija v trg, pride h gospodu Kompanu, ki je pomagal okrasiti oltar, občinski sluga, rekoč: »V imenu občine vas pozivljamo, da odstranite oltar!« Gospod Kompan tega seveda ni storil, ker je bil lotar postavljen po župnikovem naročilu in je vedel, da ga zaradi tega nikdo ne sme odstraniti brez župnikovega dovoljenja, tudi občina ne. Nato je občinski sluga pobral vse predmete z oltarja in jih spravil v občinsko hišo. Nato sta mu pomagala dva fanta oltar kratkoma razbiti in podreti. Procesija pride. Ko gre mimo hiše dr. Mikuša, tržkega župana, skoči naenkrat skozi okno te hiše fant Rudolf Kveder, izučeni mesar, očitno z izzivalnim namenom. Ker se pa vpričo Najsvetejšega nikdo ni zmenil za njegovo izzivalno obnašanje je kmalu zopet zginil v Mikuševi hiši. Posebno pozornost pa je vzbudila gruča fantov, stoječih nedaleč od podrttega oltarja, o katerih se ve, kakšnim organizacijam pripadajo. Ljudje so dobili vtis, da so bili ti fantje pripravljeni v slučaju prepira, ki bi ga izzval Kveder, dejansko poseči vmes. Procesija je šla mirno naprej in četrti evangelij se je pel v farni cerkvi. Dares ni več nobenega dvoma, kdo je poglaviti krivec, ki bo prejel tudi zasluženo plačilo. Obžalovanja in pomilovanja vredna je le mladina, ki se da v takšne namene izrabljati.

Potreba sladkanja letošnjih vinskih moštov.

Stanje vinogradov je letos precej zadovoljivo, le skrajno neugodno vreme v drugi polovici meseca avgusta je vplivalo na razvoj grozdja slabo. Mokrota je povzročila, da so priče nekatere sorte, kakor beli burgundec, klevna, silvanec že gniti. Le sončno vreme septembra in oktobra lahko popravi, da bo letošnji vinski pridelek kakovostno dober. V nasprotnem slučaju pa bo letos potrebno z dodatkom sladkorja mošče izboljšati. Na vsak način pa bo to potrebno tam, kjer je toča tekom poletja trsje poškodovala.

Radi tega opozarjamo merodajne oblasti že sedaj, da pravočasno omogočijo vinogradnikom dobavo trošarine prostega sladkorja. Pri lanskem uporabi trošarine prostega sladkorja so imeli namreč vinogradniki težkoče, ker so ga dobili prepozno, v že povrelih vinih pa pozneje dodani sladkor ni več povrel. Da bi pa uporabljali vinogradniki sladkor, ki se prodaja v trgovini, je nemogoče, ker sedanje vinske cene to popolnoma onemogočajo.

Vinarsko društvo.

Pri lenivosti črevesja,
črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna

FRANZ - JOSEFOVA
grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo.

Mноголетне izkušnje uče, da uporaba

FRANZ - JOSEFOVE
vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. S. br. 15485/35.

Vinotoči in vinogradniki.

(Beseda našega vinogradnika)

Na Podrežju pri Mariboru se je vršilo redno letno zborovanje Združenja gostilniških podjetij za mariborsko okolico. Ob tej priliki so gostilničarji izrazili svojo nejevoljo nad vinogradniki, da delajo rednim gostilničarjem veliko škodo, ker točijo vino v vinotočih. Krčmarji hočejo imeti pravico, da bi le oni smeli točiti vino, kate-rega je ubogi vinogradnik s tako težavo pridelal. Ubogi vinogradnik bi se moral zadovoljiti s tem, kar bi mu plačal gostilničar; konzument pa bi moral piti to, kar mu blagovoli prinese gostilničar za drag denar na mizo. Ako ne bi bilo vinotočev, bi gostilničarji dvignili ceno vinu tako, da bi padel konzum neverjetno. Vinotoči so nekak regulator in se morajo gostilničarji na to ozirati.

Stara pravica je, da smejo vinogradniki točiti svoj pridelek. Glede te pravice so gostilničarji dosegli neko omejitev, katere prej ni bilo in s katero se dela krivica vinogradnikom. V Avstriji še danes smejo vinogradniki točiti vino neomejeno na svojem domu in če je to tudi bogzna v kateri občini in ne le pri vinogradu.

Gostilničarji hočejo biti edini razpečevalci vinskega pridelka, kar nikakor ne gre.

Kaj bi rekel svet in posebno konzumenti, če bi trgovci z mlekom zahtevali, da živinorejec ne sme prodati mleka drugemu kot le trgovcu z mlekom. Kaj bi rekli konzumenti, če bi zahtevali trgovci z jajci, da ne bi smel drugemu prodati kmet jaje kot trgovcem z jajci.

Kako bi izgledalo, če ne bi smel kmetovalec drugemu prodati krompirja, zelja, in sadja kot samo trgovcem.

Kaj bi rekel obrtnik, če bi smel napraviti svoj izdelek, a ga ne bi smel drugemu prodati kot trgovcu, da bi ta vtaknil v žep njegov zaslužek.

Potrošniki vina so odločno proti temu, da bi san-o krčmarji točili vinski pridelek. Konzument se rad oglasi pri gostilničarju, če mu postreže z dobro in ne predrago kapljico; v nasprotnem primeru pa je razumljivo, da gre mimo njega v vinotoč, kjer dobi boljše in cenejše vino.

Peter Rešetar rešetari.

Varuj se politike! Svoj čas so imeli po gostilnah napise: »Ne pljuvaj na tla, varuj se j-tike!« Sedaj pa imajo po gostilnah v Avstriji napise: »Varuj se politike!« V Jugoslaviji so JNSarji imeli ta napis svoj čas pripravljen za katoliške prižnice in so vihteli svoj kanceliparagraf na vse strani. Sedaj pa jim ni prav, ko se isti kanceliparagraf uporablja v Srbiji!

Napisi na novem denarju. Na dosedanjih kovancih smo imeli napis na robu: »Bog čuvaj Jugoslavijo!« Na novih kovancih, ki sedaj pridejo v promet, bo ta napis bolj določno povedan: »Bog čuvaj Jugoslavijo pred JNS!«

Janjič. Srbi se znajo prav prijazno razgovarjati in najdejo tudi lepe primere. Ko je Pucelj slišal za to primero, da je Janjič se boji, da bo moral uporabiti svoj mesarski posel, ker je s tem dobil v JNS vrstah hudega konkurenta.

Komisarij. Če kdo prekorači svoj delokrog, dobi komisarija. To se je zdaj zgodilo tudi »Narodni odbrani«. Jaz sem že svoj čas povedal, da je v Mariboru zastopnik »Pohoda« na seji »Na-

rodne odbrane« trdil, da je sedaj glavno delo »Narodne odbrane«, da se bori proti konkordatu. Ker je prekoračila delokrog, je bil odbor postavljen v kot!

Za srbsko zastavo. Slovenski JNSarji so na slovensko zastavo kot puran na rdečo barvo. Ne morejo je videti, če jo pa vidijo, pa so jezni kot purani. Pa niso povsod taki. Ko so bile ukinjene zastave srbska, hrvatska in slovenska, je srbska še ostala, in sicer kot zastava pravoslavne cerkve. In glejte, čudo se godi! Naši JNSarji korakajo za srbsko zastavo, pa jih ni kap zadela!

Pero Živkovič — ozdravel. Pero je šel na Češko, da bi se pozdravil. Sedaj se je vrnil v Jugoslavijo. Kakor je videti, ni znakov, da bi bil že zdrav, ker še vedno ni izstopil iz JNS.

Na razstavi v Ljubljani. V Ljubljani je razstavljeno vse, kar piše in maže cajtenge. In vendar ni vse razstavljeno.

Morje ima dober želodec! Sredozemsko morje pogoltne sedaj skoraj vsak dan po eno ladjo. Na eni vozijo petrolej, na drugi kanone, na tretji strelivo itd. Morje mora imeti dober želodec. Samo, ko bo vse to prebavilo, kake bodo posledice?

Na Kitajskem ni vojne. Japonce so poklicali na odgovor zaradi vojne na Kitajskem. Japonci pa so modri ljudje, pa so rekli, da vojne sploh ni, saj je ni nihče napovedal!

Nedelja taborov.

Lepo uspeli prosvetni tabor v Hočah

Mladina izpod zelenega Pohorja in Dravskega polja je v nedeljo praznovala svoj praznik. Ob 40 letnici prosvetnega društva v Hočah se je vršil prosvetni tabor, ki je pokazal vso strnjeno vrst katoliške mladine. Starodavne Hoče so se odele v praznično obleko ter veselo sprejele številne goste, ki so prihiteli skoro iz vseh župnij Slomškovega okrožja. Vlak iz Maribora je pripeljal veliko množico. Pogled na zbirajočo se množico samih navdušenih fantov in deklet, katerim so se pridružili še številni starši, je bil pester. Ob 9.30 je krenil dolg sprevod, kakršnega v Hočah še ni bilo, skozi vas. Med igranjem godbe, petjem in vzklikanjem! Na čelu sprevoda so jezdili konjeniki z državno zastavo, za njimi kolesarji, narodne noše, krepka četa fantov v krojih in ostali člani ter mladci. Cerkev je bila nabito polna. Stolni kanonik g. dr. Mirt je v cerkvenem govoru najprej sporočil pozdrave prevzisenega nadpastirja, nato pa v lepem govoru orisal krizo naših dni ter nato daroval sv. daritev. Po sv. maši je bilo pred cerkvijo slavnostno zborovanje v proslavo 40 letnice prosvetnega društva, katerega se je udeležilo do 1500 ljudi. Zborovanje je vodil g. Mirko Geratič. Zborovanja so se udeležili odlični gostje iz Maribora, med njimi okrajni glavar g. dr. Janko Šiška in podžupan g. Žebot. Govorila sta profesor g. Bitenc iz Celja o sodobnih nalogah slovenske mladine in kaplan g. Zličar iz Maribora o 40 letnici prosvetnega društva v Hočah.

Popoldne se je slavnost nadaljevala s telovadnim nastopom. Nastopilo je nad 100 telovadcev in nad 60 mladcev. Nastop je vse zadivil ter množica ni štedila s priznanjem. Na popoldanskem nastopu sta govorila diplomirani pravnik g. Žebot Franc, ki je govoril o slovenstvu in katolištvu, nastop je pa zaključil s kratkim in udarnim nagovorom g. Mirko Geratič. Prosvetni tabor je brzojavno pozdravil tudi notranji minister g. dr. Anton Korošec. Prosvetni tabor in popoldanski nastop je bil mogočen izraz katoliške misli in bo ostal vsakemu v trajnem spominu. Maloštevilni nasprotniki rdeče bratovščine in pa po-farji, ki so hoteli izzivati, so v svojo veliko jezo spoznali svojo nemoč in morali priznati, da mi rastemo, napredujemo, zajemamo mladino ter jo usmerjamo k Dobroti, Resnici in Lepoti.

Prosvetna manifestacija 15.000

Prekmurcev

Zadnjo nedeljo se je zbrala Slovenska Krajina v Soboti na prosvetni tabor. Od vseh strani pri-

OD REVMAZMA OTEKLE ROKE IN NOGE.

Ako trpite na revmatizmu z oteklina mi v sklepih, poskušajte jemati Krušen sol. Jemlje se po navodilu v čaši tople vode. To sredstvo pri-poročajo zdravniki.

Dobiva se v lekarnah.

R. S. br. 16.123/36.

1275

Ljudski pravnik.

Stalno nesposoben klican pred rekrutno komisijo. S. F. pri Sv. J. Rojeni ste leta 1908, bili ste leta 1930 od sup-komisije spoznan za stalno nesposobnega, sedaj Vas pa pozivajo, naj se predstavite rekrutni komisiji. Vprašate, ali boste morali »iti še k vojakom«, če bi Vas spoznali za sposobnega. — Omenjeni poziv sloni očividno na pomoti. Pokažite komisiji svoje uverenje; ne bodo Vas več pregledovali. Pa čeprav bi Vas spoznali za sposobnega, ne boste služili.

Odmera kuluka in velikost zemljišča. Isti. Vprašate, ali se mora pri odmeri kuluka gledati na to, koliko zemlje ima zavezanec in v koliko uporabljaj, odnosno ali sploh uporablja občinsko cesto. — Pri odmeri kuluka se ne gleda na to, v koliko posameznik uporablja občinske ceste. V ostalem se odreja pri vseh osebah, ki plačujejo do 200 din neposrednega davka, en dan dela; pri osebah, ki ga plačujejo do 500 din, dva dneva; do 900 din davka tri dni dela itd.

hitele ljudske množice je prekmurska prestolica pozdravila z zastavami.

Ob 9. uri dopoldne je bil na kolodvoru sprejem zastopnika škofa dr. I. J. Tomažiča g. stolnega dekana F. Cukale iz Maribora. Po pozdravu škofovega zastopnika je krenil mogočni sprevod na za tabor določeni prostor. Sprevod je otvorilo 300 kolesarjev in kolesaric. Za temi so korakali člani fantovskih odsekov v novih uniformah, nato fantje v belih srajcah in zelenih kravatah, dekleta v enotnih krojih, narodne noše in za njimi množica fantov in deklet, mož ter žena. Mogočen sprevod so podžigale v navdušenju tri godbe. Sprevod z zastavami je bil spremljan od obeh strani od špalirja ljudskih množic in se je ustavil na obširnem prostoru za Soparijevim gradom, kjer se je vršila služba božja in tabor, na katerem je bilo zbranih 15.000 ljudi.

Sv. mašo in cerkveni govor je imel škofov zastopnik g. dr. F. Cukala.

Po končanem cerkvenem opraviu je otvoril zborovanje predsednik pripravljalnega odbora g. odvetnik Bajlec. Prebral je pozdravne brzojavke ministrov dr. Korošca in dr. Kreka ter bana dr. Natlačena, ki se niso mogli udeležiti tabora. Odposlane so bile udanostne brzojavke kralju, dr. Korošču, dr. Kreku, škofu dr. Tomažiču ter banu dr. Natlačenu.

Prvi govornik je bil g. Smersu iz Ljubljane. Govoril je o socialnih nalogah našega izobraževalnega dela. — Za njim je nagovoril množico voditelj Slov. Krajine g. J. Klekl, poudarjajoč željo vseh prekmurskih voditeljev, ki so stremeli za tem, da se je Slov. Krajina združila z ostalimi Slovenci v skupno družino.

Nastopili so še kot govorniki g. kaplan škaban, Kerec in stolni dekan dr. Cukala.

Lepo in veličastno zborovanje je zaključil predsednik g. Bajlec.

Zbor okrajne Kmečke zveze v Jarenini

Zbor okrajne Kmečke zveze v Jarenini je bil zadnjo nedeljo pravi ljudski tabor, katerega se je udeležilo 2500 ljudi, ki so napolnili obširni prostor pred cerkvijo. Sv. mašo je opravil jarenski rojak katehet g. Avgust Šparl. Cerkveni govor je imel nekdanji jarenski kaplan g. Fr. Gomilšek, dekan pri Sv. Benediktu v Slov. goricah.

Po službi božji je otvoril zborovanje KZ jarenski župan g. Franc Šparl. Odposlane so bile vdanostne brzojavke kralju, knezu namestniku Pavlu, dr. Korošču, dr. Kreku in g. banu dr. M. Natlačenu.

Prisrčne proslave 14. tega rojstnega dneva kralja Petra II.

Letošnji štirinajsti rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je na prisrčnosti presegel vse dosedanje. Slovenci se lahko čutimo posebno počaščene, ker je mladi kralj stopil s 14. letom v mladeniško dobo na naših tleh na Bledu, kjer biva kraljeva rodbina na letovanju.

Na predvečer rojstnega dne je bilo Blej-

sko jezero bajno razsvetljeno in krog jezera se je zbrala večtisočglava množica, ki je čakala, da vidi kralja in kraljevo rodbino.

Pričetek slovesnosti je oznanil topovski strel na starem blejskem gradu ob 8. uri zvečer. Vojaška godba iz Maribora je zaigrala, po vseh hribih so zagoreli kresovi.

Pred kraljevim dvorcem so na jezeru zaplaval splavi, na katerih so gorele baklje v vseh mogočih barvah. Tudi na jezeru so plamenele grmade. Čolni so se obrnili proti dvorcu Suvobor. Pred dvorcem je zaigrala godba državno himno in zbrane množice so navdušeno vzklikale kralju, kraljici Mariji, kraljevi rodbini in Jugoslaviji.

Med navdušenimi vzkliki se je prikazal mladi kralj s svojo materjo kraljico Marijo, kraljevičema Tomislavom in Andrejem ter princema Aleksandrom in Nikolajem. Kraljeva rodbina se je podala tik ob jezero, odkoder je opazovala bajno lepo razsvetljeno jezero ter blejsko okolico ter prisrčno proslavo predvečera kraljevega rojstnega dneva.

Drugi dan, dne 6. septembra, je kraljeva rodbina prisostvovala ob 10.30 v farni cerkvi sv. maši, katero je daroval prelat in vseučiliški profesor g. dr. Matija Slavič ob asistenci blejskega g. župnika in kaplana.

Kralj in kraljeva rodbina so zasedli spredaj v cerkvi posebej pripravljene stole. Za kraljem je bila postavljena častna četa naših fantov društva »Planina«.

Po službi božji se je odpeljal kralj s spremstvom v dvorec Suvobor, kjer je bilo kosilo v najožjem trogu. Svečanemu obedu je prisostvoval vojvoda Kentski s soprogo. Po kosilu sta bila sprejeta v avdienco h kralju in kraljici Mariji okrajni glavar iz I. dolžnice in blejski župan.

Knez namestnik Pavle se je udeležil slovesne proslave kraljevega rojstnega dneva v Beogradu, kjer se je vršila ta dan pred knezom parada čet, katero so otvorili letalci.

Po končanem mimohodu čet, ki je dokazal izvežbanost našega vojaštva, se je odpeljal, od množice navdušeno pozdravljan, knez namestnik na Beli dvor na Dedinje.

S kraju primerno slovesnostjo in prisrčnostjo kakor na Bledu in v Beogradu so se vršile proslave 14. rojstnega dne kralja Petra II. v Ljubljani, Zagrebu, Mariboru in po vseh mestih, trgih in župnijah naše Jugoslavije.

Kot prvi govornik je nastopil predsednik KZ za Slovenijo g. Brodar. Govoril je o borbah slovenskega kmeta in o potrebi organizacije KZ. — Za njim je govorila žena Brodarjeva o vlogi ženstva v javnem življenju in je navduševala zbrane tovarišice za katoliško in slovensko vzgojo otrok, ne samo v družini, ampak tudi v šoli. — Predsednik Kmečke zbornice g. Martin Steblovnik je poročal o delu in bodočih načrtih zbornice. — G. Marko Kranjc je zbranim obu-

jal spomine na prestane narodne boje obmejnih Slovencev. — G. dekan Gomilšek je navduševal kmečki narod za njegove verske in narodne običaje.

Govorili so se g. banski svetnik Janžekovič, g. Fr. Koban, član Kmečke zbornice, in visokosolec Eržen.

Tabor okrajne KZ v Jarenini je bil zaključen z državno himno in s trikratnim vzklikom kralju Petru II. za njegov štirinajsti rojstni dan.

sobotah od 15 do 17. Istočasno izposojamo tudi knjige.

Prireditve

Prosvetno društvo v Ptujju vabi vse zavezne Slovence na velik prosvetni tabor, ki se vrši o priliki blagoslovitve novega prapora katoliškega prosvetnega društva v Ptujju 19. septembra. Tabor se vrši pod pokroviteljstvom bana g. dr. Marka Natlačena in prevzvišenega škofa dr. Tomažiča. Tabora se bodo udeležili tudi notranji minister g. dr. Anton Korošec, minister g. dr. Miha Krek, naprošen je za udeležbo tudi minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogič. Spored proslave v Ptujju bo sledeč: Od 7 do 8 zbiranje in sprejem gostov na kolodvoru, nato spreved na slavnostni prostor. Ob 9.30 blagoslovitev zastave Prosvetnega društva v Ptujju in pontifikalna sv. maša prevz. vladike dr. Ivana Jožefa Tomažiča, pri kateri pojejo združeni pevci ptujškega okrožja ob spremljevanju godbe. Po sv. maši bo slavnostno zborovanje. Ob 14 bodo slovesne večernice v minoritski cerkvi. Ob 15 bo

Poslednje vesti.

Politične vesti iz drugih držav

Sklicanje sredozemske konference. Sredozemska konferenca, o kateri pišemo med političnimi obvestili spredaj, je sklicana za 10. september v Nyon ob ženevskem jezeru. Razen španije so povabljeni vse sredozemske in črnomoške države.

Novo presenečenje Japoncev. Cela druga mandžurska divizija, ki je bila pripravljena severno od Čaharja, se je uprla vrhovnemu poveljstvu in je prisegla zvestobo kitajski vladi. Po Mandžu-

riji se je začelo obširno uporno gibanje proti japonski nadoblasti, katere noče priznati prebivalstvo Mandžurije.

Domače novice

Dva smrtno ponesrečila. V žalcu je padel s kozolca g. Pikla hlapec Alojzij Fijavž, kateremu je počila pri padcu lobanja in je umrl kmalu po prepeljavi v celjsko bolnišnico. — V bolnišnici v Celju je podlegel padcu s skale v kamnolomu pri Podčetrtku 31letni delavec Albin Plevnik.

Študijska knjižnica v Mariboru uvede z dnem 9. septembra običajne uradne ure. Čitalnica posluje za občinstvo ob delavnikih od 15 do 18, ob

športno-telovadni nastop na igrišču športnega kluba Ptuj. Vsi na plan!

Sv. Frančišek Ksaverij. V nedeljo 12. septembra se vrši blagoslovitev novega Prosvečnega doma, združena s proslavo 25 letnice ustanovitve Katoliškega prosvetnega društva. Na predvečer zažiganje kresov in streljanje s topiči. V nedeljo: ob 9.30 sprejem gostov iz Zadrebke doline pri Vorhovi kapeli, nato sprevoz v Radmirje, kjer bo na križišču sprejem Savinjanov. Združeni gostje se uvrste v sprevoz, ki krene skozi Radmirje v župno cerkev, kjer bo slovesno sv. opravilo. Ob 13. štafetni tek za darilo Ljubno-Ksaverij, ob 14.30 blagoslovitev Prosvečnega doma, nato akademija. Pridite!

Dopisi

Sv. Križ nad Dravogradom. Praznovanje Marijinega Imena. V soboto zvečer ob šestih sprejem romarjev. Ob sedmih slovesne večernice, romarska pridiga in rimska procesija. V nedeljo jutraj ob petih tiha sv. maša s skupnim sv. obhajilom, ob šestih, osmih in desetih slovesne sv. maše s pridigo in darovanjem za cerkvene potrebe.

Sv. Rok-šmarje. V nedeljo po Mali Gospojnici ali Mali maši se pa že zopet zberemo na prijaznem hribu sv. Roka. Obhajamo god naše nebeske Matere s sv. mašami od devetih naprej in s cerkvenim nagovorom. Ta dan se bomo tudi prav lepo zahvalili Materi božji, da nas je ravno pred sedmimi leti s svojo priprošnjo čudežno rešila požara naše prelepe romarske cerkve. Le pridite, Marijinj otroci in ljubitelji sv. Roka, ter zapojte z domačini Bogu hvalo tudi za dobro sadno letino, s katero je osobito letos te kraje razveselil!

Šmartno pri Slovenjgradcu. 25. avgusta sta se poročila Strmčnik Jožef, posestnik v Legnu, in Slemenik Mimika, posestnikova hči, tudi iz Legna. Vrlemu katoliškemu paru vse dobro na življenjski poti! Na gostiji se je nabralo za novo bogoslovje 190 din.

20

sodarskih pomočnikov

se sprejme z nabijalnim orodjem (Treibzeug). Pauša, Slovenska Bistrica, tačas pivovarna »Union«, Maribor 1280

Dražbeni oklic.

IV I 2755/36—22

Dne 5. novembra 1937 ob 8.30 bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

zemljiška vrednost: din 30.902.25

vrednost pritliklin: —

najmanjši ponudek: din 20.601.50

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,

dne 27. avgusta 1937.

1276

MALA OZNANILA

STANOVANJA IN OSKRBA.

Na stanovanje in hrano se sprejme dijak. Maribor, Ruška cesta 9. 1257

SLUŽBE:

Razpisuje se služba cerkovnika in organista, ki ima veselje do ljudskega petja in poljedelstva. Obenem se razpisuje mežnarija pri podružnici. Naslov v upravnistvu. 1274

Viničarja s 4—5 delovnimi močmi išče dr. Marcus, Sv. Peter pri Mariboru, Vodole 28. 1269

Majerja ali viničarja s šestimi zdravimi delovnimi močmi potrebuje od 1. novembra t. l. Stane Lubienski, Jarenina. 1268

Viničarja, 4—5 delovnih moči, samostojnega in veččega, rabim za svoje posestvo na Bizeljskem. Lepo stanovanje in več njiv. Naslov v upravi lista. 1263

Krepkega fanta iz boljše družine, ki ima veselje do mesarske obrti, sprejemem v uk. Grobušek Franc, mesar in prekaževalec, Brežice. 1267

Sprejemem pletiljo za stroj 4. Hrana in stanovanje v hiši. Pušnik Beti, Vojnik. 1261

Kmečko dekle, staro nad 17 let, se sprejme takoj v službo. Krčevina pri Mariboru, Ribniško selo 7. 1258

Krasno posestvo ob banovinski cesti Maribor—Zg. Sv. Kungota, 19 orolov, sadonosnik, travniki, njive, gozd, z inventarjem in sadjem prodam takoj. Vprašati pri gostilni Kos, Košaki pri Mariboru. 1270

Majer se sprejme s 1. novembrom. Vpraša se: Rudolf Pölzl, Košaki, Maribor. 1271

Sprejem majerja s šestimi delovnimi močmi, z lastnim orodjem in živino. Naslov v upravi. 1272

POSESTVA:

Proda se lepo posestvo, pet minut od glavne ceste. Naslov v upravi. 1279

Prodajam lepo malo posestvo v bližini postaje Pesnica. Gačnik 17. 1262

Posestvo, obstoječe iz vinograda, sadonosnika, gozda, hiše in kleti v Predelih. k. o. Senovica, okraj Šmarje pri Jelšah, se po ugodni ceni prodaj. Podrobna pojasnila se dobe pri Krekovi posojilnici v Mariboru. 1265

RAZNO:

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobrni se vrši v nedeljo, dne 26. septembra 1937 po prvi maši. Spored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelnstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti. 1277

Gluhonemec! Zgubil se je gluhonem možki, z bledim, vedno se smejočim obrazom, star 25 let, brez brade in brk, siva suknja ter iste barve klobuk. Kdor ga najde ter dovede na občino Pilštanj, mu je nudena nagrada 500 din. 1278

Dam za svojo dve leti staro deklico. Hofinja vas 15, Slivnica pri Mariboru. 1273

Sprejem deklico od 10 let naprej za svojo. Naslov v upravi. 1260

Prima semenska pšenica se prodaj. Vprašati pri Puget, Maribor, Trg svobode št. 3. 1259

»Svete gore«, povest o znameniti božji poti, je izšla v ponatisu. Dobi se v Cirilovi Maribor-Ptuj. 1275

»Ciganka«, povest izredne vsebine, je izšla v Cirilovi knjižnici. Dobi se v Cirilovi Maribor-Ptuj. 1276

CELO LETO

lahko imate

SLADKI MOŠT

ako ga konzervirate s NIPAKOMBINOM A/II.

NIPAKOMBINA/II.

je enostavno, zanesljivo in neškodljivo sredstvo.

Pojasnila Vam daje „RADIOSAN“, Zagreb
Dukljanova ulica br. 1.

Uporaba dovoljena od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Kdor oglašuje — napreduje!

Nepremočljive hubertuse

obleke, klobuke, perilo itd. itd.
kupite najugodnejše pri trvdki 1228

JAKOB LAH

Maribor, Glavni trg 2.

Dobro opremljen gasilski avto firme »Buick« prodaj po zelo ugodni ceni Prostovoljna gasilska četa Bohova pri Mariboru. 1264

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojzij, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8.

Prešo in več dobro ohranjenih sodov ima na prodaj Kmečka hranilnica in posojilnica v Poljačnah. Interesenti se naj oglase v posojilnični pisarni. 1266

Rabljen sadni mlin kupim. Franc Škrlec, krojač, Velika Nedelja. 1256

Lampijoni in vse druge potrebščine za veselice v Cirilovi v Mariboru in Ptuj. 1274

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1240

Moštna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razporeditev. Trg. Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11. 1241

Vrvico (špago) kupujte v Cirilovi v Mariboru in Ptuj. 1274

Preden se boste preskrbeli za zimo s lepimi oblekami in toplimi perili, oglejte si veliko zbirko štofov, barhentov, sviterjev in drugega zimskega blaga po brezkonkurenčnih cenah samo v trgovini Jostp Tušak, Sv. Anton v Slov. gorici. 1218

Krep-papir en gros v Cirilovi Maribor-Ptuj

Vse za šolo in za dom
dobite najceneje! 1238

Trgovski dom. Maribor

Vse za šolo

knjižice in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

france
vz. eastne tovarne

IZ OKSFORDA močne, dobro izdelane	18	IZ TURINGA trpežne, sportni vzorci	34
IZ FLANELE boljše, lepi vzorci in barve	26	IZ FINEGA poplina, modni vzorci	35
IZ FRENZA, trpežne modne barve	30	IZ KARIRASTE FLANELE sportni vzorci, žive barve	40

Stermeki
CELJE 24

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

RAZNO:

Hranilne knjižice vseh hranilnic in bank kupimo in izplačamo gotovino takoj. Bančno-kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40. Za odgovor za 8 din znamk. 1091

»MOSTIN« za napravljanje izvrstne domače pi-jače. Steklenica po 20 Din. Drogerija J. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 883

Slovenske trake vseh velikosti, navadne in svilene, z napisi in brez napisa, naročajte v Ciri-
lovi v Mariboru in Ptuj!

Nova izletniška gostilna »Na griču«, Rošpoh, Oset. Prvovrstna kuhinja, lastna vina, preno-
čišča. Letovišče. Telefon 28-07. 1201

Kupujem čebelni vosek po najvišjih cenah in druge deželne pridelke. Miloš Oset, Maribor. 1246

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

**VSAK PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE**

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Od 1. do 12. septembra 1937

Ljubljanski velesejem

50% popusta na železnici, parobrodih.
Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—.

RAZSTAVA SLOV. NOVINARSTVA

Razstava Indija. - Materi za otroke. - Umetnost. - Vrtnarstvo. - Eksotične ribice.

Zoo. - Male domače živali. - Industrija, obrt. - Tekmovanje harmonikarjev 12. IX.
Krasno zabavišče. Velikomestni variete, popoldanske predstave zastoj. Vabimo Vas!

OSTANKI

mariborskih tekstilnih tovarn: Paket »Serija H« vsebuje 16—21 m prima oxfordov, cefirjev in touringov za posebno moške srajce v najlepših vzorcih. Paket »Serija M« vsebuje 16 do 21 m pralnega blaga za ženske obleke, dečve, kretona, druka, delena, crepa in polsvile za bluze in obleke v izbrano lepi sestavi. Paket »Serija Z« vsebuje 3 m dobrega sukna za moško obleko, ženski kostum, oziroma plašč. Vsak paket poštnine prosto samo 136 Din. Serijo H in M pošiljam tudi mešano, vsakega pol. Neprimerno zamenjam. Pišite takoj: Razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg.

Pozor, gostilničarji!

1040

Kozarce, steklenice za vino, posodo iz porcelana kupite najceneje v veletrgovini

Ivo Andrašič

Maribor, Vodnikov trg 4.

Obiščite nas, dokazali Vam bomo, da imamo najnižje in za gostilničarje izjemne cene!

Velika prodaja

moških nogavic od 3—10 Din, moških srajc od 18—28 Din, moških spod. hlač od 10—20 Din in vse drugo blago po jako nizkih cenah kupite pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15.

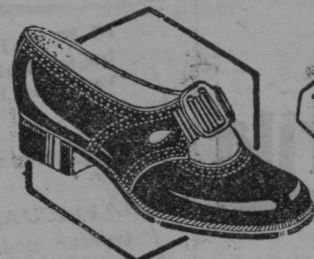
Vse vrste šampiljk

za urade, trgovce, obrtnike in privatnike naročate v Cirilovih knjigarnah Maribor in Ptuj.

Za celo šolsko leto

105

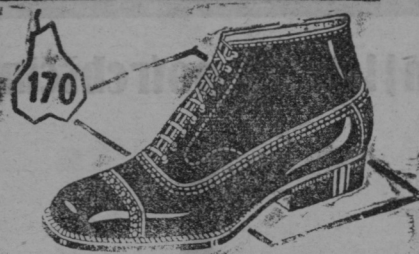
135

125

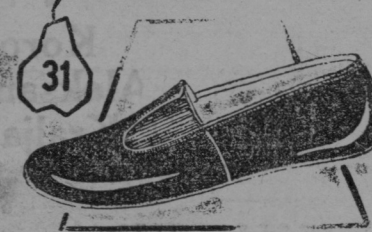
75

170

55

31

85

Reko

Kupujte pri naših inserentih!

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.